

**ЦУС СЭЛБЭЛТ СУДЛАЛЫН ҮНДЭСНИЙ ТӨВИЙН
2023 ОНЫ ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ
(ЖИЛИЙН ЭЦСИЙН БАЙДЛААР)**

2023.12.15

Д/д	Стратеги төлөвлөгөө болон үндэслэж байгаа бусад бодлогын баримт бичиг, хууль тогтоомж	Төсөв /сая.төг/	Шалгуур үзүүлэлт	Суурь түвшин	2023 оны Зорилтот түвшин	Хүрсэн түвшин буюу хэрэгжилт /хүрээгүй бол тайлбар/	Гүйцэтгэлийн хувь
Эрүүл мэндийн сайдаас тусгайлан үүрэг болгосон арга хэмжээг бүрэн хэрэгжүүлж үр дүнг тооцно							
1.	Гемофилийн эмгэгтэй өвчтөний VIII, IX факторын түвшин болон урьдчилан сэргийлэх тунг тодорхойлно.	30.0 Улсын төсөв	Хамрагдсан хүний тоо, судалгааны тайлан	VIII, IX факторын түвшинг тодорхойлж, урьдчилан сэргийлэх тунг тогтоогоогүй.	Гемофилийн эмгэгтэй өвчтөний VIII, IX факторын түвшин болон урьдчилан сэргийлэх тунг тогтоож, судалгааны тайлан гарсан байна.	Монгол улсад 2022 оны байдлаар цус бүлэгнэлтийн VIII, IX факторын дутагдалтай хэмээн оношлогдсон нийт 170 өвчтөн бүртгэгдсэн байна. Үүнээс: Гемофили А нийт 116 буюу 68% (насанд хүрэгчид 34%, хүүхэд 66%) Гемофили В нийт 48 буюу 28% (насанд хүрэгчид 53%, хүүхэд 47%,) Виллебранд нийт 6 буюу 4% (насанд хүрэгчид 34%, хүүхэд 66%). Эдгээр өвчтнүүдээс Гемофили А-тай 82, Гемофили В-тэй 20, нийт 102 өвчтөн VIII, IX фактор амбулаториор хэрэглэж байна. АШУҮИС-ийн Био-Анагаахын хүрээлэн, Цус судлалын тэнхимтэй хамтран Гемофилийн эмгэгтэй өвчтөний VIII, IX факторын түвшин болон урьдчилан сэргийлэх тунг тодорхойлох төсөл боловсруулан дээрх өвчтнүүдэд эмчилгээний дараах факторын түвшин тодорхойлох шинжилгээг хийж, судалгааны тайлан гарсан. Төслийн ажлын арга аргачлалыг баталгаажуулан Pfizer LLC-д илгээн хамтын ажиллагааны	100%

						гэрээ байгуулан цаашид үргэлжлүүлэх санхүүжилтыг шийдвэрлүүлсэн. Төслийн төгсгөлд эрдэм шинжилгээний өгүүлэл хэвлүүлнэ.	
2.	Чанарын менежментийн болон Хөдөлмөрийн эрүүл мэнд аюулгүй байдлын менежментийн Нэгдсэн тогтолцоонд шилжинэ.	10.0 Улсын төсөв	Төлөвлөгөө, тайлан, хэрэгжилтийн хувь Баталгаажуулалтын гэрчилгээ	Чанарын менежментийн тогтолцооны ISO 9001:2015, Хөдөлмөрийн эрүүл мэнд аюулгүй байдлын менежментийн тогтолцооны ISO 45001:2018 стандартыг тус тус хэрэгжүүлдэг.	Чанарын менежментийн болон Хөдөлмөрийн эрүүл мэнд аюулгүй байдлын менежментийн Нэгдсэн тогтолцооны баталгаажуулалтад хамрагдаж, гэрчилгээ авсан байна.	Чанарын менежментийн тогтолцоо ISO 9001:2015 стандартын 3 дахь давтан баталгаажуулалт, ХЭМАБ-ын менежментийн тогтолцооны ISO 45001:2018 стандартын магадлах аудитыг нэгдсэн байдлаар 2023 оны 11 дүгээр сарын 20-22-ны өдрүүдэд Монсертф ХХК-ий аудитад амжилттай хамрагдаж, гэрчилгээний хугацааг 3 жилээр сунгуулсан. Нэгдсэн менежментийн тогтолцоонд шилжих ажлын хүрээнд тогтолцооны гарын авлага, бодлого, зорилтыг шинэчлэх болон бусад холбогдох ажлуудыг хийж гүйцэтгэж Менежментийн тогтолцоог үр дүнтэй нэвтрүүлж, хадгалж байна.	100%
3.	Гамшгийн үеийн цус, цусан бүтээгдэхүүний нөөцийг нэмэгдүүлнэ.	108.0 Улсын төсөв	Нөөцийн бүтээгдэхүүний нэмэгдсэн хувь	2022 онд сийвэнгийн бүтээгдэхүүний нөөц 11100 нэгж байсан.	Сийвэнгийн бүтээгдэхүүний нөөцийг 10 хувиар нэмэгдүүлсэн байна.	Төвийн сийвэнгийн бүтээгдэхүүний нөөц 2023 онд 12893 нэгж болж өмнөх оноос 16% -иар нэмэгдсэн байна.	100%
4.	Гепатитын В вирус агуулсан сийвэнгээс эсрэгтөрөгчийг цэвэршүүлэн гаргах технологи нэвтрүүлнэ.	80.0 Улсын төсөв	Нэвтрүүлсэн шинэ технологийн батлагдсан заавар	Технологийн заавар байгаагүй.	Гепатитын В вирус агуулсан сийвэнгээс эсрэгтөрөгчийг цэвэршүүлэн гаргах технологийн заавар батлагдсан байна.	ШУА-ын харъяа Биологийн хүрээлэн, Япон улсын Institute of Immunology компани хамтран хэрэгжүүлэх "Гепатитын В вирус агуулсан сийвэнгээс эсрэгтөрөгчийг цэвэршүүлэн гаргах технологи" нэвтрүүлэх төслийн уулзалтыг зохион байгуулсан. Улмаар Монгол улсад HBV-ийн HBsAg эсрэгтөрөгчийг ашиглан ийлдсийн вакцин гарган авах боломжийг судлах зорилгоор технологийн зааврыг батлуулсан. Судалгаанд гепатитын В вирусийн халдвар бүхий 83	100%

5.	Эрүүл идэвхтэй амьдрал, Эрүүл чийрэг эр хүн, Эрүүл мэндийн салбарын жендерийн бодлогыг хэрэгжүүлэх, Эх, хүүхэд, нөхөн үржихүйн эрүүл мэнд арга хэмжээний хэрэгжилтийг хангана.	-	Төлөвлөгөө, хэрэгжилтийн хувь,	Батлагдсан богино хугацааны бодлогын баримт бичгийн төвийн үйл ажиллагаанд хамаарах хэсгийн хэрэгжилтийн тайланг хүргүүлсэн.	Эрүүл идэвхтэй амьдрал, Эрүүл чийрэг эр хүн, эрүүл мэндийн салбарын жендерийн бодлогыг хэрэгжүүлэх, Эх, хүүхэд, нөхөн үржихүйн эрүүл мэнд арга хэмжээг хэрэгжүүлж, тайланг цаг хугацаанд нь хүргүүлсэн байна.	Эрүүл мэндийн сайдын тушаалаар батлагдсан Эх хүүхэд, нөхөн үржихүйн эрүүл мэнд, Харшлаас сэргийлэх, Эрүүл чийрэг эр хүн, Халдварт өвчинтэй тэмцэх, сэргийлэх, Эрүүл идэвхтэй амьдрал, Эрүүл мэндийн салбарын жендерийн бодлогыг хэрэгжүүлэх арга хэмжээнүүдийн төвийн чиг үүрэгт хамаарах хэсгүүдийг хэрэгжүүлэх нэгдсэн төлөвлөгөө гаргаж ажилласан. Төлөвлөгөөний хэрэгжилт 100%. Тус арга хэмжээнүүдийн хэрэгжилтийг улирлаар болон жилийн дүнгээр гаргаж ЭМЯ, ЭМХТ-ийн холбогдох газруудад тайлагнасан. Хавсралт тайлангууд	100%
----	--	---	--------------------------------	--	---	---	------

						<p>үйлчлүүлэгчийн ийлдэснээс эсрэгтөрөгчийн бөмбөлөг ба утаслаг хэлбэрүүдийг ялган цэвэршүүлж, тэдгээрийн өвөрмөц, мэдрэг чанар болон тогтвортой байдлыг судалсан. Цусны ийлдэснээс Эсрэгтөрөгчийн титр өндөртэй дээжүүдийг сонгон авч харьцуулахад А, Б бүлгүүдийн цэвэр эсрэгтөрөгчийн гарц 11.25 дахин ялгаатай байсан тул цаашид зөвхөн 2¹⁶ шингэрүүлээд эсрэгтөрөгч илэрсэн дээжийг ашиглах нь үр дүнтэй болохыг тогтоолоо. Мөн ялган авсан HBsAg эсрэгтөрөгчийн тогтвортой байдал сайн, өвөрмөц болон мэдрэг чанар нь харьцуулан авч үзсэн эсрэгтөрөгчийнхөөс бага гарсан хэдий ч серотипийн ялгаатай байдлаас шалтгаалсан байх боломжтой тул цаашид энэхүү судалгааг Монгол хүнд тархсан HBV-ийн эсрэг өвөрмөц эсрэгбиеийг ашиглан судлах шаардлагатай байна.</p> <p>Үүний үр дүнд “HBsAg эсрэгтөрөгчийг ашиглан Гепатит В вирусийн ийлдэсний вакцин боловсруулах боломжийг судлах нь” сэдэвт эрдэм шинжилгээний өгүүлэл хэвлүүлсэн.</p>
--	--	--	--	--	--	--

				2022 оны тайланг хугацаанд нь хүргүүлсэн.	хэрэгжүүлж ажилласан байна.	01-нд хугацаанд нь хүргүүлсэн. Зохион байгуулсан сургалтын тоо 9, ажиллагсдын хамрагдалтын хувь 90% байна. Хавсралт. Тайлан	
--	--	--	--	---	-----------------------------	---	--

6.	Цусны аюулгүй байдал, төвийн үйл ажиллагаатай холбоотой өргөдөл гомдол, санал хүсэлтийг хүлээн авч, шуурхай шийдвэрлэн, ил тод мэдээлнэ.	-	Хугацаанд нь шийдвэрлэсэн өргөдөл, гомдлын хувь	5 хүний бүрэлдэхүүнтэй Үйлчилгээний санал, өргөдөл, гомдлыг шалган бүртгэх баг амаар, бичгээр, цахим сүлжээ, 1111 төвөөр болон нээлттэй утсаар ирүүлсэн санал, өргөдөл гомдлыг шийдвэрлэж, хариу мэдэгдэж, ЭМЯ-д тайлагнасан.	Цусны аюулгүй байдал, төвийн үйл ажиллагаа, ажилчдын харилцаа хандлагатай холбоотой өргөдөл гомдол, санал хүсэлт хүлээн авах цахим хаягийг олон нийтэд ил тод байршуулж, гаргасан өргөдөл гомдол, санал хүсэлтийг хугацаанд нь бүрэн шийдвэрлэсэн байна.	Тайлант хугацаанд Цусны аюулгүй байдал, төвийн үйл ажиллагаатай холбоотой болон ажилтан албан хаагчдаас бусад төрлийн асуудлаар нийт 141 өргөдөл гомдол, санал хүсэлт ирсэнээс 136 өргөдөл хүсэлтийг хуулийн хугацаанд шийдвэрлэж хариу өгсөн. Судлагдаж байгаа, хуулийн хугацаа болоогүй-5 өргөдөл хүсэлт байна. Агуулгаар нь ангилж үзвэл эмч, ажилчдын мэргэжлийн чадвар, харилцаа, хандлага, ёс зүйтэй холбоотой-2, эмчилгээ үйлчилгээний чанар хүртээмжтэй холбоотой-5, цус, цусан бүтээгдэхүүний өгөлт шүүлгүүлэх, цус, цусан бүтээгдэхүүний өгөлт цахим системд нэмүүлэхтэй холбоотой-16, байгууллагын ажилтан албан хаагчдаас бусад хүсэлт-112 тус тус ирсэн байна. Өргөдөл гомдлын шийдвэрлэлтийн II, III улирлын тайланг тус тус албан бичгээр ЭМЯ-ны ТЗУГ-т хүргүүлсэн. IY улирлын тайланг ирүүлсэн албан бичгийн дагуу 12 сарын 22-ны дотор хүргүүлнэ. Өргөдөл гомдол, санал хүсэлт хүлээн авах сувгуудын мэдээллийг байгууллагын вэбсайт, суурин төвүүдийн мэдээллийн самбарт ил тод байршуулсан.	100%
7.	Авилга, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх үйл ажиллагааг төлөвлөн хэрэгжүүлнэ.	-	Төлөвлөсөн арга хэмжээний хэрэгжилтийн хувь	Авилга, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг бүрэн хангаж,	Авилга, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх болон гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх төлөвлөгөөг бүрэн	Авилга, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хууль, Эрүүл мэндийн яамны батлагдсан ерөнхий төлөвлөгөөний хүрээнд Авлигын эсрэг үйл ажиллагааны 2023 оны төлөвлөгөөг батлан хэрэгжилтийг бүрэн хангаж ажилласан. Эхний хагас жилийн тайланг 06 дугаар сарын 13-ны 267 дугаар албан бичгээр, бүтэн жилийн тайланг 12 сарын	100%

					<p>тушаал Сувилахуйн мэргэжилтний ёс зүйн дүрэм, Эмнэлгийн мэргэжилтний ёс зүйн дүрэм А/406 тоот тушаалыг бүх ажиллагсадад цувралаар танилцуулж мэдээлэл хүргэсэн.</p> <p>-"Стрессээ инээдээр сольё" хөгжөөнт үйл ажиллагаа, "Урмаар тэтгэе" урмын үгийг бие биедээ илгээж, сэтгэлийн бэлэг бэлэглэх ажиллагааг зохион явуулж 67 ажилтан хамрагдсан.</p> <p>8. Шинээр орсон 7 ажилтанд байгууллагын ёс зүйн хорооны танилцуулга хийж, ёс зүйн тухай ерөнхий ойлголт мэдээлэл өгсөн.</p> <p>Байгууллагын соёл, хамтач ажиллагааны багаас 5 үйл ажиллагаа бүхий төлөвлөгөө боловсруулан хэрэгжүүлсэн. үүнд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Байгууллагын соёл үйлчилгээнд мөрдөх журмыг шинэчлэн боловсруулсан нийт ажиллагсдад танилцуулж мөрдөлтөд нь хяналт тавьж ажилласан. - Төвийн ажилчдын дотоод группт ажилчдад зориулсан хувь хүний хөгжил, байгууллын соёлын чиглэлээр 3 удаа сургалтын материал оруулж, түгээсэн. - Хөдөлмөрийн эрүүл мэнд аюулгүй байдлын зөвлөлтэй хамтран "Өглөөний цайтай" уулзалтыг 4-р улиралд 8 удаа удирдамж, хуваарийн дагуу тасаг нэгжүүдтэй хамтран зохион байгуулсан. - Төвийн Алсын хараа, Эрхэм зорилго, Нэгдсэн менежментийн тогтолцооны бодлого, зорилго, зорилтуудыг цус цуглуулах 2 төвийн мэдээллийн самбар,
--	--	--	--	--	--

8.	Ажиллагсдын ёс зүй, харилцаа хандлага, хариуцлага, байгууллагын соёлыг сайжруулах төлөвлөгөө боловсруулан хэрэгжүүлнэ.	1.0 Улсын төсөв	Нотлогдсон ёс зүйн зөрчлийн тоо	Жил бүр төлөвлөгөө гарган ажиллаж хэрэгжилтийг Эмнэлгийн мэргэжилтний ёс зүйн хяналтын хороонд тайлагнадаг.	Ёс зүй, харилцаа хандлага, хариуцлага, байгууллагын соёлыг сайжруулах төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг 100% ханган ажиллаж, ёс зүйн зөрчил буурсан байна.	<p>2023 оны 3 сард ёс зүйн салбар хороо шинээр байгуулагдаж, 14 ажил бүхий төлөвлөгөөг гарган хэрэгжилтийг хангаж ажилласан. Төлөвлөгөөний биелэлт 100%.</p> <p>1. Байгууллагын ёс зүйн салбар хороо санаачлан нийт ажиллагсдын саналаар Олон улсын эмч, сувилагчын баярыг угтан “Ёс зүйтэй, эерэг харилцаа хандлагатай эмч” Ёс зүйтэй, эерэг харилцаа, хандлагатай сувилагч”-ыг шалгаруулан урамшуулсан.</p> <p>2. Албан хаагчийн ёс зүй, сахилга хариуцлагыг сайжруулах тухай албан даалгавар, зөвлөмж, Эрүүл мэндийн сайдын 2022 оны А/319 дугаар тушаал Сувилахуйн мэргэжилтний ёс зүйн дүрмийг байгууллагын цахим хуудсанд байршуулж, 59 ажилтанд мэдээллийг хүргэж, сувилагчдад хичээл заасан.</p> <p>4. Эрүүл мэндийн байгууллагын соёлд авилга, ёс зүйн асуудлыг хөндөх нь сэдэвт 2кр сургалтыг нийт байгууллагын ажиллагсадын дунд зохион байгуулж, 54 ажилтанг хамруулсан.</p> <p>5. 6. Ёс зүйн хороонд эмнэлгийн мэргэжилтэн хоорондын харьцаа хандлагатай холбоотой 1 гомдол ирснийг шийдвэрлэж, эвлэрүүлэн зуучлал хийсэн.</p> <p>7. 2023 оны 11 сард Ёс зүйг эрхэмлэгч хамт олон болцгооё уриатайгаар “Эерэг хандлага-Эвсэг хамт олон” нэртэй 14 хоногийн аяныг зохион явуулж байгууллагын нийт хамт олныг хамруулсан. Аяны хүрээнд: -Ажиллагсадын ёс зүйн мэдлэгийг үнэлж, Эрүүл мэндийн сайдын А/319 дугаар</p>	100%
----	--	--------------------	---------------------------------	---	---	---	------

9.	Төвийн ажилтнуудад тусламж үйлчилгээний чанар, аюулгүй байдал, хөдөлмөрийн аюулгүй байдалтай холбоотой стандарт, дүрэм, журам, удирдамж, зааврыг чанд мөрдүүлж, хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллана.	2.0 Улсын төсөв	Стандарт, дүрэм, журам, удирдамж, зааврын хэрэгжилтийн хувь	Тусламж үйлчилгээний чанар аюулгүй байдалтай холбоотой стандарт, дүрэм, журам, удирдамж, зааврыг хэрэгжилт 70 хувь байсан.	Тусламж үйлчилгээний чанар аюулгүй байдалтай холбоотой стандарт, дүрэм, журам, удирдамж, зааврыг ажилтнуудад тухай бүр танилцуулж, хэрэгжилтийг 90-ээс доошгүй хувьд хүргэсэн байна.	Төвийн хэмжээнд мөрдөгдөж байгаа Эрүүл мэндийн сайдын 2020 оны А/373, 2019 оны 116/А/565, 2022 оны А/352, 2023 оны А/67 тушаалуудын заалт бүрээр хяналт тавьж, хэрэгжилтийг бүрэн хангуулж ажилласан. Төвийн хэмжээнд MNS 4969:2000 Хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа, эрүүл ахуй, сургалтын зохион байгуулалт үндсэн дүрэм стандартын дагуу өдөр тутмын аюулгүй ажиллагааны зааварчилгааг 4 тасаг, 2 албаны үйл ажиллагааны онцлогт нийцүүлэн боловсруулж мөрдөн ажилласан. Эрүүл мэндийн үйлчилгээнд тавих шаардлага MNS 7014:2023 стандартын сургагч багш бэлтгэгдэн нийт ажилтаныг сургалтанд хамруулсан. Нэгдсэн лабораторийн тасагт хэрэглэж буй химийн бодисын хор аюулын лавлахыг ашиглан хэрэглэж буй бодисуудын жагсаалтыг гаргасан. Ажлын байрны бичил цаг уурын үзүүлэлтийн тохиромжтой хэмжээ тэдгээрийг хэмжихэд тавих шаардлага MNS 6999:2023 стандартаар АШУҮИС НЭМС-ийн ажлын байрны нөхцөлийн үнэлгээний судалгаанд үйлдвэрийн тасгийн технологич сувилагч, тоног төхөөрөмжийн инженерийн ажлын байрыг 4 үзүүлэлтээр үнэлгээ хийлгэсэн.	100%
10.	Төвийн байршил, үйлчлүүлэгч болон эмнэлгийн түргэн тусламжийн тээврийн хэрэгсэл нэвтрэх орц, гарц, хаягийн	10.0 Улсын төсөв	Цахим хуудасны хандалтын тоо, Байршил, орц, гарцтай холбоотой гомдлын тоо	Цусны донорын сурталчилгааны материал, цахим болон пейж хуудсанд төвийн хаяг, байршлыг байршуулсан.	Цахим орчинд дахь мэдээллийг шинэчилсэн байна. Улсын хоёрдугаар төв эмнэлгийн гарах хаалганд хаяг байршил, орц,	Төвийн веб сайтын мэдээллийг тогтмол шинэчилж ил тод байдлыг хангаж ажилласан. Төвийн I, II байрны гадна гэрэлтүүлэг, гэрлэн хаягыг шөнийн цагаар байнгын ажиллагаатай, цагийн тохируулгатай байлгаж, тогтмол үйлчилгээ хийж ажилласан. Хаягыг	100%

						төвийн пэйж хуудас, сайтад байршуулж, нийт ажиллагсдад хэвлэж тараасан.	
--	--	--	--	--	--	--	--

	мэдээллийг ил тод байршуулна.				гарцын гэрэлт самбар байршуулсан байна.	шинэчлэх сайжруулах үнийн санал мэргэжлийн байгууллагаар гаргуулсан, төсөв хүрэлцээгүй тул хийгдээгүй. Гадна талд гэрэлтүүлэгтэй самбар хийж орц, гарц, хаяг, цагийн хуваарийн мэдээллийг байршуулсан. Улаанбаатар Мед эмнэлгийн захиргаатай тохирч эмнэлгийн хэсгээр шинээр явган зорчигч ажлын цагаар гарч орох гарцыг бий болгосон. Орц, гарцтай холбоотой гомдол гараагүй.	
11.	Иргэд, үйлчлүүлэгчийн эрүүл мэндийн боловсролыг дэмжих аян зохион байгуулна.	6.0 Улсын төсөв	Төлөвлөсөн арга хэмжээний хэрэгжилтийн хувь	Цус цуглуулалтыг нэмэгдүүлэх, цусны донорын үйлсийг дэмжих аян зохион байгуулдаг.	Цусны донорын эрүүл мэндийн боловсролыг дэмжих аян зохион байгуулсан байна.	Сайн дурын авлагагүй цусны донорын эгнээг өргөжүүлэх, иргэд доноруудыг цусаа өгөхийн өмнө, өгсний дараах мэдээллээр тогтмол хангах, эрүүл мэндийн боловсролыг дээшлүүлэх зорилгоор “Цусны донорын эрүүл мэндийн боловсролыг дэмжицгээе” аяныг хэрэгжүүлэн ажиллаж байна. Аяны хүрээнд “Эмч, сувилагч зөвлөж байна” зөвлөгөөний буланг төвийн цахим хуудас болон мэдээллийн самбаруудар аялуулж цусны донор сонгох шалгуур, цусаа өгөхийн өмнө болон дараа анхаарах зүйлс, ач холбогдолын талаар донор иргэдэд мэдээлэл хүргэсэн. Аяны хүрээнд 2 эмч, 6 сувилагч зөвлөгөөний буланд мэдээлэл өгч 31215 иргэдэд мэдээлэл хүргэсэн байна. Мөн сар бүрийн 3-ны 2 удаагийн тэмдэглэлт арга хэмжээн дээр цус өгөхийн өмнө болон дараа хоол хүнсийг хэрхэн зөв сонгох болон хооллолтын дараах зөвлөмжийг мэргэжлийн хоол зүйч урьж 115 донорт мэдээлэл хүргэсэн байна.	100%
Зорилт 1.1.1. Цусны донорын сургалт сурталчилгааг өргөжүүлж донор элсүүлэлтийг нэмэгдүүлнэ.							

12.	2023 оны цус, сийвэн, эс цуглуулалт болон бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлийн төлөвлөгөө боловсруулан хэрэгжүүлнэ.	-	Төлөвлөгөөний хэрэгжилтийн хувь	2022 онд ЦССҮТ-ийн хэмжээнд 27000 донороос цус, сийвэн, эс цуглуулахаар төлөвлөсөн. Тайлант онд нийт 90494 нэгж ЦЦБ-ийг үйлдвэрлэсэн.	30000 донороос цус, цусны бүрэлдэхүүн хэсгийг цуглуулж, 93630 нэгжээс багагүй ЦЦБ үйлдвэрлэж эмнэлгүүдийн захиалгыг 100% хангасан байна.	2023 онд 32956 донороос цус цусны бүрэлдэхүүн хэсгийг цуглуулсан бөгөөд цус цуглуулалтын 60%-ийг суурин хэлбэрээр, 40%-ийг явуулын хэлбэрээр цуглуулсан байна. Нийт 95525 нэгж ЦЦБ үйлдвэрлэхээс 93600 нэгж бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэж төлөвлөгөөний биелэлт 98% байна. Хэрэглэгч эрүүл мэндийн байгууллагуудын захиалгыг 100% хангаж ажилласан.	100%
13.	Сайн дурын идэвхтэн, бэлтгэх, чадавхжуулах, цусны донорын сургалт, сурталчилгааны төлөвлөгөө боловсруулан хэрэгжүүлнэ.	25.0 Улсын төсөв МУЗН-ийн санхүүжилт	Төлөвлөгөөний хэрэгжилтийн хувь	2022 онд МУЗН-тэй хамтран 5 удаагийн сургалтаар 242 хүн хамруулж, үүнээс 112 сайн дурын идэвхтэн бэлтгэж гэрчилгээ олгосон.	Сайн дурын идэвхтэн, бэлтгэх, чадавхжуулах сургалт зохион байгуулж, чадавхжуулсан сайн дурын ажилтны тоо суурь үзүүлэлтээс буураагүй байна.	2023 онд Сайн дурын идэвхтэн, бэлтгэх, чадавхжуулах, цусны донорын сургалт, сурталчилгаа явуулах төлөвлөгөө боловсруулан бүрэн хэрэгжүүлж ажилласан. Үүнд: - 2023 оны 03 сарын 15-ны өдөр "Сайн дурын авлагагүй цусны донорын эгнээг өргөжүүлэхэд сайн дурын идэвхтнүүдийг чадавхжуулах нь" сэдэвт сургалтад Баянзүрх дүүргийн 16-р ЕБС-ийн Өсвөрийн Улаан загалмайн бүлгэмийн ахлагч 20 сурагч - 2023.03.28-ны өдөр Монголын донорын холбооны идэвхтэн сайн дурын гишүүдэд "Сайн дурын цусны донор сурталчлагч гишүүдийг чадавхжуулах" сургалтад зохион байгуулж нийт 20 ахмад донор; - 2023 оны 11 сарын 28, 29-ний өдрүүдэд Эрүүл мэндийн яам, Монголын улаан загалмай нийгэмлэгтэй хамтран "Донор элсүүлэгч, сурталчлагч багш" бэлтгэх онол, дадлага хосолсон 2 өдрийн сургалтад нийт 160 сайн дурын идэвхтэн, МУЗН-ийн цусны донорын арга зүйч, Өсвөрийн улаан загалмай, Залуучуудын улаан загалмайн гишүүд их дээд	100%

						сургуулийн эмч, нийгмийн ажилтнууд хамрагдаж 150 сайн дурын ажилтаныг чадвахжуулж, сургагч багш 10 шинээр бэлтгэгдсэн. Нийт 190 сайн дурын ажилтаныг чадвахжуулах сургалтад хамруулж, 10 сургагч багш шинээр бэлтгэсэн байна.	
Зорилт 1.1.2. Цусны донор алдаршуулах үйл ажиллагааг тогтмол зохион байгуулж, үр дүнг сайжруулна							
14.	Цусны донорын “Үндэсний өдөр”-ийг тэмдэглэнэ.	7.4 Улсын төсөв Төрийн болон ТББ	Цусны донорын “Үндэсний өдөр”-ийг тэмдэглэсэн тайлан.	2022 оны 1 дүгээр сарын 3-нд Цусны донорын үндэсний өдрийг зохион байгуулж донор алдаршуулсан.	Цусны донорын “Үндэсний өдөр”-ийг тэмдэглэж, цусны донорын үйлсийг олон нийтэд сурталчлан, тэднийг алдаршуулсан байна.	Цусны донорын Үндэсний өдөр тэмдэглэх удирдамж, төсөв ерөнхий захирлын 2022 оны А/20 тушаалаар батлаж хөтөлбөрийн дагуу арга хэмжээг зохион байгуулсан. Арга хэмжээний гол зорилгын хүрээнд Алтан донор 1, Мөнгөн донор 1, Хүрэл донор 1, хамгийн олон удаа цус, цусны бүрэлдэхүүн хэсгээ өгсөн 2 донор, Бахархал 10, 20, 30, 40, 50 тэмдгээр тус бүр 1 нийт 10 донорыг шагнаж алдаршуулсан. 2022 оны Цусны донор хамт олон”-оор Ахлагчийн мэргэжлийн сургалт үйлдвэрлэлийн төвийн хамт олон, Зэвсэгт хүчний 326-р анги, Шинжлэх Ухаан Технологийн Их сургууль, “Хүмүүнлэгийн үйлсийг дэмжигч байгууллага”-аар “Сүү” ХК, Банк бус санхүүгийн байгууллагуудын холбоо” Тэргүүний “Донор элсүүлэгч байгууллага”-аар СХД-ийн УЗХ-г шалгаруулж хамт олон, ард иргэдэд адаршуулав. МУЗН-ийн “Энэрэнгүй үйлстэн” одонгоор 1, “Нигүүлсэл” мөнгөн медалиар 2, “Шилдэг залуу Алтан медалиар 1 донор, донорын үйлсийг дэмждэг иргэнийг шагнаж байнгын донорт онооны урамшууллыг нь олгосон. Сошиал орчинд болон хэвлэл мэдээллийн байгууллагаар арга	100%

						хэмжээний мэдээлэл, ярилцлага, мэдээг түгээсэн. Хавсралтаар тайлан.	
15.	"Цусны донорын Дэлхийн өдөр"-ийг зохион байгуулна.	15.0 Улсын төсөв ДЭМБ-ын санхүүжилт	Цусны донорын Дэлхийн өдрийг зохион байгуулсан тайлан.	2022 оны 6 сарын 14-нд Цусны донорын Дэлхийн өдрийг танхимаар зохион байгуулсан.	ДЭМБ-ын 2023 оны удирдамжийг олон нийтэд сурталчилж, Цусны донорын Дэлхийн өдрийг улс орон даяар тэмдэглэн өнгөрүүлсэн байна.	2023 оны "Цусны донорын Дэлхийн өдөр"-ийн 20 дэх удаагаа "Тогтмол хугацаанд цус, сийвэнгээ өгч, амьдрал бэлэглэе" уриа, Донор та амь тэтгэгч сэдвийн дор Д.Сүхбаатарын талбайд зохион байгуулсан. Арга хэмжээнд Эрүүл мэндийн дэд сайд, ДЭМБ, НҮБ-ын Хүүхдийн сангийн суурин төлөөлөгч нар, МУЗН, МДХ-ны хүндэт зочид, бусад байгууллага, хүндэт донорууд, улаан загалмайчид, ОУ-ын байгууллагын төлөөлөл оролцсон. Уламжлалын дугуу шилдэг тэргүүний байгууллага, цусны донор, хүмүүнлэгийн ажилтаныг төвийн болон МУЗН, хандивлагчийн шагналаар шагнаж алдаршуулсан. Шинээр хүндэт донорын болзол хангасан нийслэлийн 65 цусны донорт үнэмлэх тэмдгийг олгов. 19 хэвлэл мэдээллийн байгууллага сайт мэдээ, шууд ярилцлага хийсэн. ДЭМБ-ын санхүүжилтээр цусны донорын сурталчилгааны материал хэвлүүлж, цусны бүлгийн талаар шторк бэлтгэн сургалт, сурталчилгаанд ашиглаж байна. Энэ үеэр Нээлттэй хаалганы өдөр болж ЦЦБ, цусны донорын талаарх сурталчилгаа, анхны тусламжийн мэдээллийг 300 гаруй иргэнд хүргэсэн байна. Хавсралтаар тайлан.	100%
16.	"Цусаа бэлэглэх өдөр"-ийг 2-12 дугаар саруудад зохион байгуулна.	24.0 Улсын төсөв Эрүүл мэндийг дэмжих сан	Цусаа бэлэглэх өдөр тэмдэглэсэн тайлан.	2022 онд Цусаа бэлэглэх өдрийг 11 удаа зохион байгуулж цусны донор, донор хамт олныг	"Цусаа бэлэглэх өдөр"-ийн арга хэмжээг 11 удаа зохион байгуулж цусны донор, донор хамт олон, донорын	Сар бүрийн 3 "Цусаа бэлэглэх өдөр"-ийн арга хэмжээг 11 удаа зохион байгуулж цусны байнгын донор, донор хамт олон, донорын үйлсийг дэмжигч байгууллагуудыг шагнаж алдаршуулсан. Үүнд:	100%

17.	Цусны донорт ферритин тодорхойлох, хөдөлгөөнт хэлбэрээр цус цуглуулахад зориулалтын ор ашиглах, цусаа өгсний дараах зөвлөмжийг тогтмол өгөх хэлбэрээр донорт илрэх сөрөг хариу урвалаас сэргийлнэ.	57.3 Улсын төсөв	Ферритин тодорхойлох шинжилгээнд хамрагдсан донорын хувь, зориулалтын ор ашигласан хувь, цус өгсний дараах зөвлөмж өгсөн донорын хувь	2022 онд 500 байнгын донорт ферритин тодорхойлох шинжилгээ хийж цус багадалтыг тодорхойлсон. Явуулын хэлбэрээр цус цуглуулах үйл ажиллагааны 18.1%-д зориулалтын ор ашигласан.	1000-с доошгүй донорт ферритин тодорхойлж, шинжилгээний хариуд дүгнэлт хийсэн байна. Явуулын хэлбэрээр цус цуглуулалтын 35%-д зориулалтын ор ашигласан байна. Донорт цус өгсний дараах зөвлөмжийг өгч хэвшсэн байна.	Цусны донорын эрүүл мэндийг хянах, сөрөг хариу урвалаас сэргийлэх зорилгоор тогтмол хугацаанд цусаа өгсөн 1012 донорт ферритин тодорхойлох шинжилгээ хийсэн. Шинжилгээнд хамрагдсан доноруудын 75%-нд ферритиний хэмжээ хэвийн, 4%-д нь ихэссэн, 21%-д нь багассан үзүүлэлттэй байна. Хэвийн хэмжээнээс багассан доноруудад ДЭМБ-ын зөвлөмж болон олон улсад хэрэгжүүлж буй заавар зөвлөмжийг үндэслэн 6-12 сарын хугацаанд цусаа өгөх хугацааг түр хойшлуулах арга хэмжээ авч ажиллаж байгаа бөгөөд Энэхүү арга хэмжээний үр дүнд түр хойшлогдоод дахин цусаа өгөхөөр ирсэн доноруудын 81%-д нь ферритиний хэмжээ хэвийн болсон үр дүнтэй үзүүлэлттэй байна. Цусны донорт илрэх сөрөг хариу урвалаас сэргийлэх зорилгоор 92 удаагийн явуулын цус цуглуулалтад зориулалтын орыг хэрэглэж 6968 донороос цус цуглуулсан бөгөөд энэ нь нийт явуулаар цус цуглуулалтын 55,5%-ийг эзэлж байна. Мөн цус, цусны бүрэлдэхүүн хэсгээ өгсөн донор бүрт цус өгсний дараах зөвлөмжийг цаасан болон аман хэлбэрээр тогтмол өгч хэвшсэн бөгөөд 2023 онд 32956 донорт зөвлөмжийг өгсөн байна. Донорт илрэх сөрөг урвалаас сэргийлэх арга хэмжээг олон талт хэлбэрээр зохион байгуулсны үр дүнд өмнөх оноос 16%-иар буурсан үзүүлэлттэй байна.	100%
-----	--	---------------------	---	--	--	--	------

		Төрийн болон ТББ		шагнаж алдаршуулсан.	үйлсийг дэмжигч байгууллагуудыг шагнаж алдаршуулсан байна.	<p>1.Алтан донор 1 2.Мөнгөн донор 9 3.Хүрэл донор 36 4.Бахархал 50 тэмдгээр 10 5.Бахархал 40 тэмдгээр 4 6.Бахархал 30 тэмдгээр 13 7.Бахархал 20 тэмдгээр 21 8.Бахархал 10 тэмдгээр 23</p> <p>нийт 117 донорыг тус тус шагнаж алдаршуулсан. Үйл ажиллагааг Сэтгэлийн 1000 үйлс ТББ, БЗД ИТХ, ЗДТГ, УЗДШХ, Барилгын хөгжлийн төв, МУЗН, УСУГ, Үнэртэй усанд дурлагсдын клуб, Улаанбаатар Смарт карт ХХК, МДХ, Сайн дурынхан хамтран зохион байгуулж, ULKER Mongolia, ТМВ ХХК брэнд МУЗН, Наран Бьюти ворлд, МДХ, МУЗН ХЗХГ, нар дэмжиж гарын бэлэгээ гардуулжээ. Сар бүрийн 3-ны өдрөөр үйлчлүүлэгчийн ЭМ-ийн боловсролыг дээшлүүлэх сургалт 2 удаа, “Хувь хүний хөгжил”-эрүүл ажлын байр” сэвдээр 1 удаа сургалт зохион байгуулсан байна. Цусны донорын тухай ерөнхий ойлголтыг танхимаар 2200 гаруй хүнд хүргэсэн. Нийт давхардсан тоогоор 60 гаруй хэвлэл мэдээллийн байгууллагатай хамтран ажиллаж донорын үйлсийн талаар мэдээлэл-50 ярилцлага -19, сурвалжлага, нийтлэл-15 удаа явуулж сурталчилгаа мэдээлэл хийсэн.</p>
--	--	------------------	--	----------------------	--	---

Зорилт 1.1.3. Цусны донорын эрүүл мэндэд учирч болзошгүй хүндрэл, сөрөг нөлөөллөөс сэргийлэх үзлэг, шинжилгээ хийнэ.

18.	Цусны донорт эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээ хөнгөлөлттэй үзүүлэх, эрүүл мэндийн үзлэгт үнэ төлбөргүй хамруулах журмыг шинэчлэн батлуулна.	-	Шинэчлэн батлуулсан журам	Эрүүл мэнд спортын сайдын 2015 оны А/194 дугаар тушаалыг мөрдөж байна.	Цусны донорт эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээ хөнгөлөлттэй үзүүлэх, эрүүл мэндийн үзлэгт үнэ төлбөргүй хамруулах журмыг шинэчлэн батлуулж, мөрдсөн байна.	Донорт эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээг хөнгөлөлттэй үзүүлэх, эрүүл мэндийн үзлэгт үнэ төлбөргүй хамруулах тухай Эрүүл мэнд спортын сайдын 2015 оны А/194 дугаар тушаал, "Цусны хүндэт донорыг сувилуулах тухай" Хүн амын хөгжил, нийгмийн хамгааллын сайдын 2013 оны А/43 дугаар тушаалыг шинэчлэх журмын төслүүдэд саналаа өгч хамтарч ажилласан. Журмын төсөл боловсруулах, төсөлд санал тусгахад төвийн удирдлагын болон мэргэжлийн баг ажиллаж төвөөс хамаарах ажлыг бүрэн хийсэн.	100%
-----	--	---	---------------------------	--	--	---	------

Зорилт 1.2.1. Цахим мэдээллийн сан бүрдүүлж, аюулгүй байдлыг хангана

19.	Имуногематологийн үндэсний чанарын гадаад үнэлгээнд цахим программ нэвтрүүлнэ.	10.0 Улсын төсөв	Шинээр нэвтрүүлсэн модул	Имуногематологийн үндэсний чанарын гадаад үнэлгээний үр дүнг мэйл хаягаар болон цаасан хэлбэрээр илгээдэг.	Үндсэн үйл ажиллагааны программд имуногематологийн үндэсний чанарын гадаад үнэлгээний оролцогчид шинжилгээний хариугаа оруулж, үр дүнг программаас татаж авдаг болсон байна.	Тус төвийн лавлагаа лаборатори улсын хэмжээнд зохион байгуулдаг Имуногематологийн үндэсний чанарын гадаад үнэлгээнд ашиглах qt.bloodcenter.mn цахим программыг хөгжүүлж Нэгдсэн лабораторийн үйл ажиллагаанд шинээр нэвтрүүлсэн. Уг программ нь Имуногематологийн үндэсний чанарын гадаад үнэлгээний хөтөлбөр зарлагдах хугацааг урдаас оролцогчдод email хаяг болон бүртгэлтэй утасны дугааруудад мэдэгдэх, оролцогч байгууллагууд төлбөрөө төлж баталгаажуулнаар цахим программд үнэлгээнд оролцох эрх нээгдэх, шинжилгээний хариу оруулах, үрд дүнг бодож хариуг гарган, гэрчилгээг автоматаар илгээдэг цахим платформ юм. Энэхүү платформыг нэвтрүүлснээр ажиллагсдын ажлын бүтээмжийг нэмэгдүүлэн, хүнээс шалтгаалах алдаа эрсдлээс сэргийлэх, тайлан мэдээг цаг	100%
-----	--	---------------------	--------------------------	--	--	--	------

						хугацаанд нь гаргах гэх мэт олон давуу талуудыг бий болгосон. Ашигласан технологиуд: UX: Miro UI: Figma Back-end: Node.js Front-end: React.js дээр тус тус хийгдсэн.	
20.	“Цусны донор” аппликейшнд хөгжүүлэлт хийнэ.	8.0 Улсын төсөв	Аппликейшн тогтмол ашигладаг донорын хувь	2022 онд МУЗН-тэй хамтран андройд болон IOS үйлдлийн системд ажилладаг “Цусны донор” аппликейшныг шинээр ашиглалтад оруулсан.	“Цусны донор” аппликейшнд хөгжүүлэлт хийгдэж, ашиглалт нэмэгдсэн байна.	МУЗН-ийн санхүүжилтээр “Цусны донор” аппликейшнийг шинээр хөгжүүлсэн. Энэхүү аппликейшнийг ашигласнаар цусны донор үйлчлүүлэгчдийн сэтгэл ханамжийг дээшлүүлж байнгын донорын тоог нэмэгдүүлэх боломжийг бүрдүүлсэн. Уг аппликейшнийг ашигласнаар цусны донорын дараагийн цус өгөх хугацаа, цусны бүлэг, нийт цус өгөлтийн тоо, цус сэлбэлтээр дамжих халдвар илрүүлэх шинжилгээний хариу, явуулын хэлбэрээр цус цуглуулах байршил, цаг хугацаа зэргийг харах боломжийг бүрдүүлсэн. Энэ онд 2 удаа дээрх харагдах хэсгүүд, загвар дизайнд өөрчлөлт оруулсан ба ашиглалтын явцад гарсан алдаануудыг засварлах байдлаар хөгжүүлэлт хийсэн. 2023 онд “Цусны донор” аппликейшнаас давхардсан тоогоор 11465 цусны донор үйлчилгээ, мэдээлэл авсан байна.	100%
Зорилт 1.3.1. Лабораторийн тусламж үйлчилгээний чанарыг сайжруулж, шинжилгээний нэр төрлийг нэмэгдүүлнэ.							
21.	Цуглуулсан цусны нэгж бүрд цусны бүлэг тодорхойлж, цус сэлбэлтээр дамжих халдвар илрүүлэх шинжилгээ хийнэ.	2 226.1 Улсын төсөв	ABO, Резус, Келл бүлэг тодорхойлсон хувь, Гепатит В, С, ХДХВ тэмбүүгүйн халдвар	2022 онд цуглуулсан 32295 нэгж цусанд цус сэлбэлтээр дамжих 4 халдвар болон ABO, Резус, Келл	ДЭМБ-ийн зөвлөмж, шинжилгээний зураглал (алгоритм)-ыг баримтлан, цуглуулсан цусны нэгж бүрт цус	ДЭМБ-ийн зөвлөмж, шинжилгээний зураглал (алгоритм)-ыг баримтлан, 32956 нэгж цуглуулсан цусанд цус сэлбэлтээр дамжих 4 халдвар болон ABO, Резус, Келл бүлэг тодорхойлох шинжилгээг 100% хийсэн байна.	100%

			илрүүлэх шинжилгээ хийсэн хувь	бүлгийг 100% тодорхойлж, баталгаажуулсан	сэлбэлтээр дамжих 4 халдвар болон АВО, Резус, Келл бүлэг тодорхойлох шинжилгээг 100% хийсэн байна.		
22.	Молекул биологи, иммунологи, иммуногематологи, чиглэлээр олон улсын чанарын гадаад үнэлгээнд хамрагдана.	16.0 Улсын төсөв	Шинжилгээний чиглэл тус бүрээр чанарын гадаад үнэлгээнд хамрагдсан дүн	2022 онд иммуногематологийн чиглэлээр ОУ-ын чанарын гадаад үнэлгээнд 2 удаа хамрагдсан. Молекул биологи, иммунологийн чиглэлээр ОУ-ын үнэлгээнд хамрагдаагүй.	Молекул биологи, иммунологийн Иммуногематологийн чиглэлээр чанарын гадаад үнэлгээний хөтөлбөрт хамрагдах.	Молекул биологи, иммунологийн шинжилгээний гадаад хяналтыг сонгох тендер зарлаж, шалгарсан байгууллагатай гэрээ байгуулж ажилласан. Иммунологийн шинжилгээгээр: 7 сараас эхлэн сард 1 удаа RIQAS-аас зохион байгуулсан Чанарын гадаад үнэлгээний хөтөлбөрт 4 үзүүлэлтээр, 2 аппаратаар 2 сорьцонд нийт 6 удаа амжилттай оролцсон. Молекул биологийн хяналтын сорьцонд шинжилгээг хийж 11 сарын 26-нд хариуг илгээсэн. Үр дүн хүлээгдэж байна. Иммуногематологийн чиглэлээр Австралийн RCQAP-ийн чанарын гадаад үнэлгээний хөтөлбөрт 12 сарын 4-нд хамрагдаж хариуг илгээсэн. Үр дүн хүлээгдэж байна.	100%
23.	Гематологи, биохими, бүлэгнэлт, нян судлалын чиглэлээр үндэсний чанарын гадаад үнэлгээнд хамрагдана.	380.0 Улсын төсөв	Шинжилгээний чиглэл тус бүрээр чанарын гадаад үнэлгээнд хамрагдсан дүн	2022 онд Гематологи, биохими, бүлэгнэлт, нян судлалын чиглэлээр чанарын гадаад үнэлгээнд тус бүр 1-с дээш удаа хамрагдсан.	Гематологи, биохими, нян судлалын шинжилгээний чиглэлээр тус бүр 1 удаа чанарын гадаад үнэлгээнд хамрагдаж гэрчилгээ авсан байна.	2023.05.29-нд MEQAS-аас зохион байгуулсан гематологийн 30 дах удаагийн үнэлгээнд үнэмлэхүй үнэлгээ 91,66%, биохимийн 24 дэх удаагийн хяналтанд үнэмлэхүй үнэлгээ 96,66%, цусны бүлэгнэлтийн 4 дэх удаагийн үнэлгээнд харьцангуй үнэлгээ 96,67% тус тус хамрагдаж гэрчилгээ авсан. 2023.11.29-д MEQAS-аас зохион байгуулсан гематологийн 31 дэх биохимийн 25 дахь, бүлэгнэлтийн 5 дахь удаагийн үнэлгээнд хамрагдаад байна. Үр дүн хүлээгдэж байна.	100%

Зорилт 1.4.1. Технологи шингэсэн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийг 100%-д хүргэнэ							
24.	Эмгэгтөрүүлэгчийг идэвхгүйжүүлэн хөлдөөсөн шинэ сийвэн, ялтаст эсийн өтгөрүүлэгчийн үйлдвэрлэлийг нэмэгдүүлнэ.	790.5 Улсын төсөв	Бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлийн өсөлтийн хувь	2022 онд 2541 нэгж эмгэгтөрүүлэгчийг идэвхгүйжүүлэн хөлдөөсөн шинэ сийвэн, 268 нэгж эмгэгтөрүүлэгчийг идэвхгүйжүүлэн ялтаст эсийн өтгөрүүлэг үйлдвэрлэсэн.	Эмгэгтөрүүлэгчийг идэвхгүйжүүлэн хөлдөөсөн шинэ сийвэнгийн 2900 нэгж, эмгэгтөрүүлэгчийг идэвхгүйжүүлсэн ялтаст эсийн өтгөрүүлэг 400 нэгжийг үйлдвэрлэж эмнэлэгт олгосон байна.	Нийт Эмгэгтөрүүлэгчийг идэвхгүйжүүлсэн бүтээгдэхүүн 3300 нэгж үйлдвэрэхээс 3500 нэгж үйлдвэрлэсэн ба төлөвлөгөөний биелэлт 106% байна.	100%
25.	Цагаан эсгүжүүлсэн улаан эсийн үйлдвэрлэлийг нэмэгдүүлнэ.	126.3 Улсын төсөв	Бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлийн өсөлтийн хувь	2022 онд 3827 нэгж цагаан эсгүжүүлсэн улаан эсийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэсэн.	Цагаан эсгүжүүлсэн улаан эсийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийг суурь оны үзүүлэлтээс бууруулаагүй байна.	Нийт 3827 нэгж Цагаан эсгүжүүлсэн улаан эс үйлдвэрлэхээс 4521 нэгж үйлдвэрлэсэн ба төлөвлөгөөний биелэлт 118% байна.	100%

Зорилт 1.4.2. Цус, цусан бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл, хадгалалт, олголтод технологийн шинэчлэл хийнэ.

26.	Яаралтай үед эмнэлгүүдийн цус цусан бүтээгдэхүүний тээвэрлэлтэд нисгэгчгүй нисэх төхөөрөмж ашиглана.	-	Нисгэгчгүй нисэх төхөөрөмж ашиглаж тээвэрлэсэн ЦЦБ, Эрүүл мэндийн байгууллагын тоо	Red Drone төсөл хэрэгжүүлж нисгэгчгүй нисэх төхөөрөмж ашиглан ЦЦБ тээвэрлэх боломж бүрдсэн.	Гамшиг нийгмийн эрүүл мэндийн ноцтой байдал, яаралтай тусламжийн үед ЦЦБ тээвэрлэхэд нисгэгчгүй нисэх төхөөрөмж ашигласан байна.	Яаралтай үед эмнэлгүүдийн цус, цусан бүтээгдэхүүний тээвэрлэлтэд нисгэгчгүй нисэх төхөөрөмжийг ашиглах зорилгоор Япон улсын Ньюком групптэй 4 удаагийн уулзалт хийсэн. Уг уулзалтаар нисгэгчгүй нисэх төхөөрөмжийг Монгол улсад ашиглах хууль эрхзүйг орчинг бүрдүүлэх, Ньюком группийн нисгэгчгүй нисэх AirTruck буюу тусгай ложистикийн дроны туршилтын нийслэг хийх, иргэний нийсхийн газраас туршилтын нислэг хийх зөвшөөрөл авах, цус цусан бүтээгдэхүүнийг төрлөөр нь ангилан тээвэрлэх 2 тасалгаатай савыг хийлгэсэн. 2023 оны 09 дүгээр сарын 28-нд Улаанбаатар хотод зохион байгуулагдсан 'Mongolia New Smart Logistics Symposium 2023'-ын үеэр Монгол болон Япон улсын 10 байгууллага (Japan International Cooperation Agency (JICA) Цус сэлбэлт судлалын үндэсний төв, АШУҮИС-ийн Монгол-Японы эмнэлэг, Ньюком групп Мобиком Корпораци ХХК, Ток Ток ХХК, Aeronext Inc. ACSL Ltd. KDDI SmartDrone Inc. Seino Holdings Co., Ltd) аж ахуйн нэгж санамж бичигт гарын үсэг зурж дрон ашиглан хүргэлт хийх үйлчилгээг Монгол Улсад бий болгох төслийг эхлүүлсэн. Уг төслийн хүрээнд анхны тээвэрлэлтийг 2023 оны 11 сарын 13 өдөр Цус сэлбэлт судлалын үндэсний төвөөс АШУҮИС-ийн Монгол-Японы эмнэлэг хооронд нийт 4,75км зайд AirTruck буюу тусгай ложистикийн дрон ашиглан цус цусан бүтээгдэхүүн тээвэрлэх нислэг хийсэн. Энэхүү AirTruck тусгай ложистикийн дрон нь 12 нэгж цус цусан бүтээгдэхүүнийг цагт	100%
-----	--	---	--	---	--	--	------

						<p>36 км хурдтай 12 минутад зорилтод газраа хүргэлт хийсэн. Цаашид хөгжүүлэлт хийн 2024 оны хавраас тогтмол ашиглахаар төлөвлөн ажиллаж байна. Олон эмнэлэг рүү тээвэрлэх боломж бүрдсэн.</p>	
--	--	--	--	--	--	---	--

Зорилт 1.5.1. Гамшиг нийгмийн эрүүл мэндийн ноцтой байдлын үеийн ЦЦБ-ийг нөөц хангамж бэлэн байдлыг хангана

27.	Гамшиг, нийгмийн эрүүл мэндийн ноцтой байдлын үед ажиллах төлөвлөгөөний эрсдэлийн үнэлгээнд үндэслэн тодотгол хийж бэлэн байдлыг хангана.	-	Тодотгосон төлөвлөгөө, хэрэгжилтийн хувь	Гамшиг, нийгмийн эрүүл мэндийн ноцтой байдлын үед ЦССҮТ-ийн ажиллах журмыг 2021 оны А/17 тушаалаар шинэчлэн баталсан. ТУТ-ны төлөвлөгөөнд 3 удаа тодотгол хийсэн.	Гамшиг, нийгмийн эрүүл мэндийн ноцтой байдлын үед ажиллах тодотгосон төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг бүрэн хангаж ажилласан байна.	ЦССҮТ-ийн Гамшгаас хамгаалах төлөвлөгөөг Чанарын менежмент, эрсдэлийн удирдлагын багаар эрсдэлийн үнэлгээ хийлгэн тодотгол хийж БЗД-ийн Онцгой байдлын хэлтсээр шинэчлэн батлуулсан. ОБЕГ-ын даргын 2019 оны А/388 дугаар тушаалын дагуу БЗД-ийн Онцгой байдлын хэлтэс, ЧД-ийн Онцгой байдлын хэлтсээс чиглэл, мэдээлэл авч ажилласан. Тодотгосон төлөвлөгөө хэрэгжилт 100%. Төлөвлөгөөнд: <ul style="list-style-type: none"> • Гамшгаас хамгаалах мэргэжлийн ангийн удирдлага, зохион байгуулалтын бүдүүвч • Гамшгаас хамгаалах мэргэжлийн ангийн гишүүдийн гүйцэтгэх чиг үүрэг • Гамшгаас хамгаалах мэргэжлийн ангийн орон тооны бус бүлгийн тусгай үүрэг гүйцэтгэх бүлгүүдийн томилгоот бүрэлдэхүүний гүйцэтгэх чиг үүрэг • Байгууллагын эрсдэлийн менежмент • Байгууллагын гамшгаас урьдчилан сэргийлэх, эрсдэлийг бууруулах 2023 оны төлөвлөгөө • Байгууллагын гамшгаас урьдчилан сэргийлэх, эрсдэлийг бууруулах 2023 оны төлөвлөгөө • Аюулгүй цэгт цугларах, нүүн шилжих арга хэмжээ • Гамшгийн үед байгууллагын ажилтан, албан хаагч, эд хөрөнгийг түр байранд нүүлгэн шилжүүлэх, тээвэрлэх арга хэмжээ • Гал түймрээс урьдчилан сэргийлэх бэлэн байдлын төлөвлөгөө 	100%
-----	---	---	--	---	---	---	------

						<ul style="list-style-type: none"> • Цус сэлбэлт судлалын үндэсний төвийн хээрийн эмнэлгийн бүдүүвч • Гамшгаас хамгаалах мэргэжлийн анги байгуулсан тушаал • Холбоо зарлан мэдээллийн схем • Гамшгаас хамгаалах хүч хэрэгслийн судалгаа • Төвийн ажиллагсдын авто тээврийн хэрэгслийн судалгаа • Улаанбаатар хотод газар хөдлөлтийн үеийн цус цуглуулалтын төлөвлөгөө • Ажлын зураг зэргийг шинэчлэн тусгаж албажуулсан.	
--	--	--	--	--	--	---	--

28.	Цус, цусан бүтээгдэхүүний Улсын нөөцийн хадгалалтын аюулгүй байдлыг хангаж, нөхөн сэлгэлтийг хийнэ.	-	ОБЕГ-тай хийгдсэн гэрээ, ажлын тайлан	Гэрээг дүгнэж, улсын нөөцөд бараа, материал худалдан авах нэмэлт гэрээ байгуулсан.	Гэрээний үүргийг хэрэгжүүлж, шаардлагатай бүтээгдэхүүний нөхөн сэлгэлтийг бүрэн хийсэн байна.	ОБЕГ-ын Улсын нөөц, хүмүүнлэгийн тусламжийн газартай 2012 оноос хийсэн (Маш нууц) гэрээг тухай бүр шинэчлэн хэрэгжилтийг ханган ажилласан. 2023 оны ОБЕГ-аас гэрээний хэрэгжилтийг маш сайн гэж дүгнэсэн. 2023 оны 7, 9, 12 дугаар саруудад нөөцийн & нэгж цус цусан бүтээгдэхүүний нөхөн сэлгэлтийг 3 удаа хийж, тооллогоор баримтжуулсан. Гамшгийн нөөц төвийн цус цусан бүтээгдэхүүний хадгалалт, аюулгүй байдлыг хангах зорилгоор нэмэлт камер суурилуулан хүйтэн хэлхээний тоног төхөөрөмж, -30С хүйтэн өрөөний үйл ажиллагааг камериар хянаж байна. Монгол Улсын Засгийн газрын 2023 оны 365 дугаар тогтоолын гуравдугаар хавсралтаар батлагдсан “Улсын нөөцийн нэр төрлөөс балансаас баланст шилжүүлэх бараа, материалын жагсаалт”-аас дараах 4 төрлийн 13 ширхэг тоног төхөөрөмжийг балансаас баланст шилжүүлэн авсан. Үүнд: <ol style="list-style-type: none"> 1. Гүн хөлдөөгч 5 ширхэг 2. Сейф 1 ширхэг 3. Тог баригч 5 ширхэг 4. Хөргөгч 2 ширхэг 	100%
Зорилт 2.1.1. Цусны сонор сэрэмжийн тогтолцооны бүртгэл мэдээллийг баяжуулж, дэмжлэгт хяналт үнэлгээ, мэргэжил арга зүйгээр хангана.							
29.	Цус, цусан бүтээгдэхүүний зохистой хэрэглээ, урвал хүндрэл, цусны донорын сөрөг хариу урвалын бүртгэл мэдээллийн сан	-	Үүсгэсэн бүртгэл мэдээллийн сан, хийсэн дүн шинжилгээ	2020-2022 оны ДЭМБ-ын стратегийг мөрдөж, Эрүүл мэндийн байгууллагуудын цус сэлбэлтийг зохицуулах салбар	Цус, цусан бүтээгдэхүүний зохистой хэрэглээ, урвал хүндрэл, цусны донорын сөрөг хариу урвалын бүртгэл мэдээллийн сан үүсгэж, дүн	Цусны салбар төвүүд болон цус, цусан бүтээгдэхүүн хэрэглэгч гэрээт эрүүл мэндийн байгууллагууд цус сэлбэлттэй холбоотой урвал хүндрэлийн болон цусны донорт илэрсэн сөрөг хариу урвалын тайланг жилийн эцэст ЭМТ-308 тайлангийн маягтаар ирүүлдэг. Эрүүл мэндийн сайдын А/506 дугаар тушаалын хэрэгжилтийг хангуулах зорилгоор Google	100%

	үүсгэж, дүн шинжилгээ хийнэ.			зөвлөлийн тайланг нэгтгэсэн.	шинжилгээ хийсэн байна.	form ашиглан мэдээний сан үүсгэсэн. Мэдээний санд цусны донорын сөрөг хариу урвал 84, цус сэлбэлттэй холбоотой 5 урвал, хүндрэл бүртгэгдсэн. Бүртгэгдсэн мэдээлэлд дүн шинжилгээ хийн, ноцтой тохиолдол гарахаас сэргийлж, 11 ЭМБ-ын 886 эмч, эмнэлгийн мэргэжилтэнд цусны аюулгүй байдлын сургалт зохион байгуулан мэргэжил арга зүйгээр хангаж ажилласан.	
30.	Цус, цусан бүтээгдэхүүний зохистой хэрэглээний заавар шинэчлэн батлуулна.	-	Батлагдсан тушаал	Эрүүл мэндийн сайдын 2017 оны А/03 дугаар тушаалыг мөрдөж ажилладаг.	Тушаалын төслийг шинэчлэн боловсруулж, батлуулсан байна.	“Зонхилон тохиолдох өвчний үед цус, цусан бүтээгдэхүүн сэлбэх заавар” шинэчлэн боловсруулах ажлын хэсэг байгуулах тухай Эрүүл мэндийн сайдын 2023 оны А/177 дугаар тушаал гарч, ажлын хэсгийн хурлыг 2 удаа хийж, ажлын хэсгийн гишүүдээс ирүүлсэн саналыг нэгтгэсэн тушаалын төсөл, танилцуулга, саналын товъёог зэргийг нэгтгэн Эрүүл мэндийн яамны Эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээний газарт хүргүүлсэн.	90%
31.	Цусны салбар төвүүд болон гэрээт эрүүл мэндийн байгууллагуудад цусны аюулгүй байдлын дэмжлэгт хяналт үнэлгээ хийж, мэргэжил арга зүйгээр хангана.	5.4 Улсын төсөв	Дэмжлэгт хяналт үнэлгээний тайлан, зөвлөмжийн хэрэгжилтийн хувь	2022 онд 2 гэрээт Эрүүл мэндийн байгууллага, 3 Цусны салбар төвд дэмжлэгт хяналт үнэлгээ хийж, мэргэжил арга зүйгээр хангасан.	3-аас цөөнгүй Цусны салбар төв болон эрүүл мэндийн байгууллагын үйл ажиллагаанд дэмжлэгт хяналт үнэлгээ хийж, зөвлөмж өгсөн байна.	Цусны аюулгүй байдлын дэмжлэгт хяналт үнэлгээ хийх удирдамжийг төвийн Ерөнхий захирлаар батлуулан Цэргийн төв эмнэлэг, ЭХЭМҮТ-ийн Хүүхдийн эмнэлэг, ЭХЭМҮТ эх барих эмэгтэйчүүдийн эмнэлэгт газар дээр нь, 5 аймгийн цусны салбар төвүүдэд цахимаар хийж, зөвлөмжийг хүргүүлсэн. Зөвлөмжийн хэрэгжилт бүрэн хангагдсан. Орон нутгийн Цусны салбар төвийн жилийн үйл ажиллагаа дүгнэх журмыг шинэчлэн боловсруулж, батлагдсан шалгуур үзүүлэлтийн дагуу “Шилдэг” цусны салбар төвийг шалгаруулан, сайн туршлагыг түгээн дэлгэрүүлсэн.	100%

Зорилт 2.2.1. Лавлагаа шатны тусламж үйлчилгээг үйлчлүүлэгчийн шаардлагад нийцүүлэн өндөр түвшинд үзүүлнэ

32.	Цусны бүлэг, хувийн тохирооны Үндэсний чанарын гадаад үнэлгээг зохион байгуулна.	5.6 Улсын төсөв	Гэрчилгээ авсан лабораторийн тоо	2022 онд 2 удаа зохион байгуулж 85 байгууллагад Үндэсний чанарын гадаад үнэлгээний гэрчилгээ олгосон.	19, 20 дахь удаагийн үндэсний чанарын гадаад үнэлгээг зохион байгуулж, 18, 19 дах удаагийн үнэлгээний тайлан семинарыг зохион байгуулж, үнэлгээнд оролцсон лабораториудад гэрчилгээг олгосон байна.	4 сарын 26-нд чанарын гадаад үнэлгээ ба стандартчлал сэдэвт тайлан семинарыг зохион байгуулж 18 дах удаагийн үнэлгээний гэрчилгээг лабораториудад олгосон. 2023.05.29-нд цусны бүлэг, хувийн тохирооны 19 дэх удаагийн ЧГҮ-ний хөтөлбөрийг 105 лабораторийг хамруулан зохион байгуулсан. 2023.09.05-нд Гадаад үнэлгээний тайлан семинарыг зохион байгуулж, 19 дэх удаагийн дүнг бүх оролцогчдод танилцуулж, сертификат олгосон. 2023.11.29-д цусны бүлэг, хувийн тохирооны 20 дах удаагийн ЧГҮ-ний хөтөлбөрийг 104 лабораторийг хамруулан зохион байгуулсан.	100%
33.	Цусны бүлэгнэлтийн шинжилгээний Үндэсний чанарын гадаад үнэлгээг зохион байгуулна.	8.0 Улсын төсөв Ханган нийлүүлэгч байгууллага	Үндэсний чанарын гадаад үнэлгээнд оролцсон лабораторийн тоо	2022 онд 6, 11 сард 2 удаа зохион байгуулж, 80%-иас дээш үнэлгээтэй оролцсон лабораториудад гэрчилгээ олгосон.	4, 5 дах удаагийн үндэсний чанарын гадаад үнэлгээг зохион байгуулж, 3, 4 дэх удаагийн үнэлгээний тайлан семинарыг зохион байгуулж, амжилттай оролцсон лабораториудад гэрчилгээг олгосон байна.	-4 сарын 26-нд чанарын гадаад үнэлгээ ба стандартчлал сэдэвт тайлан семинарыг зохион байгуулж 3 дах удаагийн үнэлгээний гэрчилгээг амжилттай оролцсон лабораториудад олгосон. -2023.05.29-нд цусны бүлэгнэлтийн 4 дэх удаагийн ЧГҮ-ний хөтөлбөрийг 95 лабораторийг хамруулан зохион байгуулсан. -2023.09.05-нд Гадаад үнэлгээний тайлан семинарыг зохион байгуулж, 4 дэх удаагийн дүнг оролцогчдод танилцуулж, 80%-с дээш оноо авсан 38 лабораторит сертификат олгосон. 2023.11.29-нд цусны бүлэгнэлтийн 5 дахь удаагийн ЧГҮ-ний хөтөлбөрийг 102	100%

						лабораторийг хамруулан зохион байгуулсан.	
Зорилт 2.3.1. Олон улсын болон үндэсний стандартын шаардлагыг тогтвортой хангаж тасралтгүй сайжруулна.							
34.	Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний чанар, аюулгүй байдлыг сайжруулах төлөвлөгөөг шинэчлэн боловсруулж хэрэгжүүлнэ.	-	Төлөвлөсөн арга хэмжээний хэрэгжилтийн хувь	2018-2022 оны Чанарын хөгжлийн хөтөлбөрийг 95 хувийн биелэлттэй хэрэгжүүлсэн.	Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний чанар, аюулгүй байдлыг сайжруулах төлөвлөгөөг шинэчлэн боловсруулж, 2023 онд төлөвлөсөн ажлын хэрэгжилтийг бүрэн хангаж ажилласан байна.	Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний чанар, аюулгүй байдлыг сайжруулах төлөвлөгөө /2023-2025/-г нийт 30 арга хэмжээ хэрэгжүүлэхээр боловсруулж, Эрүүл мэндийн хөгжлийн төвд хүргүүлсэн. Үүнээс 2023 онд 26 арга хэмжээ хэрэгжүүлэхээр төлөвлөснөөс 19 арга хэмжээ бүрэн хэрэгжиж, төлөвлөгөөний биелэлт 90 хувь.	90%
35.	Эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний технологи, чанарын шаардлагын магадлан итгэмжлэлд хамрагдана.	1.0 Улсын төсөв	Магадлан итгэмжлэлийн гэрчилгээ	2018 онд магадлан итгэмжлэлд хамрагдаж 5 жилээр итгэмжлэгдсэн.	Эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний технологи, чанарыг шаардлагын магадлан итгэмжлэлд хамрагдаж гэрчилгээг сунгасан байна.	2023 оны 1 дүгээр сарын 23-ны өдөр 5 5 хүний бүрэлдэхүүнтэй Магадлан итгэмжлэлийн шинжээч нар ажиллаж, магадлан итгэмжлэлийн хугацааг 3 жилээр сунгуулсан.	100%
Зорилт 3.1.1. Төрийн албан хаагчийн ажиллах нөхцөл, нийгмийн баталгааг хангана.							
36.	ЦССҮТ-ийн төрийн албан хаагчийн сургалт, ажиллах нөхцөл, нийгмийн баталгааг хангах хөтөлбөр (2021-2025)-ийн хэрэгжилтийг хангана.	1228.0 Улсын төсөв	Төлөвлөсөн арга хэмжээний хэрэгжилтийн хувь	ЦССҮТ-ийн төрийн албан хаагчийн сургалт, ажиллах нөхцөл, нийгмийн баталгааг хангах хөтөлбөрийн 2022 оны	ЦССҮТ-ийн төрийн албан хаагчийн сургалт, ажиллах нөхцөл, нийгмийн баталгааг хангах хөтөлбөр (2021-2025)-ийн 2023 оны төлөвлөсөн арга хэмжээ 100% хэрэгжсэн байна.	Төвийн төрийн албан хаагчийн сургалт, ажиллах нөхцөл, нийгмийн баталгааг хангах хөтөлбөр (2021-2025)-ийн 2023 онд төлөвлөсөн арга хэмжээг хэрэгжүүлэх төлөвлөгөө гарган хэрэгжилтийг бүрэн хангаж ажилласан. Үүнд: - 2023 онд ЭМЯ, ЭМХТ болон бусад холбогдох байгууллагаас зохион байгуулсан 63 удаагийн сургалт, семинар, зөвлөгөөнд мэргэжил, чиглэлийн дагуу	100%

				<p>төлөвлөгөө бүрэн хэрэгжсэн.</p>	<p>давхардсан тоогоор нийт ажиллагсдын 48 хувь хамрагдсан.</p> <p>- Энэ онд 5 сувилагч магистрын зэрэг, Мэргэжлийн “Ахлах” зэрэг 1 сувилагч хамгаалж, МСН, ХБНГУ-тай хамтарсан “Эмнэлгийн халдвар хяналтын сувилагч” бэлтгэх сургалтад 2 сувилагч, 1 туслах сувилагчийг ариутгалын курсд сургаж бэлтгэсэн байна. ЭМЯ-наас зохион байгуулсан гадаадад туршлага судлах сургалтад 1 сувилагч, МУЗН-нээс 1 сувилагчийг “Амьлуулах суурь тусламж” чиглэлээр гадаадад туршлага судлах сургалтад тус тус хамруулсан байна.</p> <p>- Нийт ажилтан, албан хаагчдын нийгмийн хамгааллыг сайжруулах, цалин хөлсийг нэмэгдүүлэхтэй холбогдуулж 2023 оны 02 дугаар сарын 14-ний өдрийн 58 тоот албан бичгийг Үйлдвэрчний эвлэлийн хорооны саналын хамт Эрүүл мэндийн сайдад хүргүүлж дэмжлэг хүссэн.</p> <p>- Дотоод зохион байгуулалтын бүтэц, орон тоо, ажилчдын цалин, хөлсийг холбогдох хууль дүрмийн дагуу 2023 оны 1, 7 саруудад тушаалаар шинэчлэн баталж мөрдсөн.</p> <p>- Төвийн албан хаагчидад төрийн алба хаасан хугацааны нэмэгдлийг мөн хэвийн бус нөхцөлийн нэмэгдэл, мэргэшлийн зэргийн нэмэгдэл, эзгүй ажилтны ажлыг хавсран гүйцэтгэсний нэмэгдэл зэргийг хууль, журамд нийцүүлэн олгосон.</p> <p>- МУ-ын ЗГ-ын 2018 оны 382 дугаар тогтоолын 4 дүгээр хавсралтын дагуу ур чадварын нэмэгдлийг 25 хүртлэх хувиар 7 удаа, 2019 оны 05 дугаар тогтоолын 2 дугаар хавсралтын дагуу улирлын үр</p>
--	--	--	--	--	---

					<p>дүнгийн мөнгөн урамшууллыг улирал бүр 60 хүртэл хувиар урамшуулалт цалин олгосон.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Санхүүгийн аудитын зөвлөмжийн дагуу 2 албан тушаалын 6 ажилтны цалинг шинэчилэн тогтоосон. - Сангийн сайдын тушаалын дагуу үйл ажиллагааны давсан орлогын 60 хүртэл хувийг ажилтны нийгмийн асуудалд шийдвэрлэхээр ажиллаж байна. - Байгууллагын соёлын баг, Хөдөлмөрийн эрүүл мэнд аюулгүй байдлын зөвлөлтэй хамтран "Өглөөний цайтай" уулзалтыг 4-р улиралд 8 удаа удирдамж, хуваарийн дагуу тасаг нэгжүүдтэй хамтран зохион байгуулж өглөөний цайны ач холбогдол, хамт олны ажилд амжилт хүсч талархал илэрхийлэх арга хэмжээ хийв. - "Стрессээ инээдээр сольё" хөгжөөнт үйл ажиллагаа зохион байгуулж, 20 хүнийг хамруулж 2 удаагийн бичлэг хийж байгууллагын цахим хуудсанд байршуулах, "Урмаар тэтгэе" ажиллагсадад урам өгөх зорилгоор урмын үгийг бие биедээ хэлж, сэтгэлийн бэлэг бэлэглэх ажиллагааг зохион явуулж 67 ажилтан хамрагдсан. - "Спиртээр биш спортоор" уриатай шинэ жилийг угтсан спортын аяныг зохион байгуулах удирдамж батлан цуврал тэмцээн зохион байгуулж эрүүлжүүлэх, спорт олон нийтийн ажлыг идвэхжүүлэх ажлыг зохион байгуулж байна. - ҮЭХ-оос нийт ажилтаны дунд "Ажилтнаа сонсьё" аяныг зохион байгууж, санал асуулга авч, цаашид авах арга хэмжээ,	
--	--	--	--	--	---	--

						<p>шийдвэрийг албан хаагчдад танилцуулж зарим үр дүн гарсан.</p> <p>- "Эрүүл бие-эрүүл шүд" аяныг санаачлан хэрэгжүүлж Нийслэлийн шүд эрүү нүүрний төвтэй хамтран 2023 онд 03-р сарын 02-ны өдөр эмч ажиллагсдад шүд, амны хөндийн урьдчилан сэргийлэх үзлэгийг зохион байгуулж, эрүүлжүүлэх арга хэмжээ авсан.</p> <p>- Нийт ажилтныг урьдчилан сэргийлэх үзлэгт хамруулсан.</p> <p>- Сүрьеэгийн лабораторийн оношилгоо сайжруулах зорилгоор QIAeach QFT оношлуурыг шинээр нэвтрүүлэх арга, технологийн гүйцэтгэлийг үнэлэх нь" сэдэвт судалгааны харьцангуй эрүүл бүлгийн цусны донор, албан хаагчдыг 2023 оны 4 дүгээр сарын 10-11-ний өдрүүдэд хамруулсан.</p> <p>- Ажилтны хүүхдийн цэцэрлэгт хамрагдалтыг дэмжиж Улсын хоёрдугаар төв эмнэлгийн дэргэдэх цэцэрлэгт тодорхой тооны хүүхдийг хамруулж ажилтны ажлаа амар тайван хийх нөхцлийг дэмжсэн.</p>	
Зорилт 3.1.2. Хүний нөөцийг бүрдүүлж, тогтвортой ажиллах нөхцлийг бүрдүүлнэ.							
37.	Ажлын гүйцэтгэл, ур чадварт суурилсан урамшууллын тогтолцоог бүрдүүлнэ.	132.0 Улсын төсөв	Мөнгөн урамшуулал олгох журам, Ур чадварын нэмэгдэл олгох журам, урамшуулал авсан ажилчдын хувь	2022 онд Улирлын ажлын үр дүнгээр олгох мөнгөн урамшуулал болон ур чадварын нэмэгдлийг тооцон бүрэн олгосон.	Улирлын ажлын үр дүнгээр олгох мөнгөн урамшуулал, ур чадварын нэмэгдлийг шинэ журмын дагуу тооцож ажилтны 80-аас доошгүй хувьд олгосон байна.	2023 онд улирлын ажлын үр дүнгээр олгох мөнгөн урамшуулалыг 4 удаа, ур чадварын нэмэгдлийг 7 удаа тус тус тооцож нийт ажилтны 95 хувьд олгосон байна.	100%

38.	Хүний нөөцийн сонгон шалгаруулалтыг ил тод хэрэгжүүлж, дасан зохицох хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг хангана.	-	Хүний нөөцийн хөдөлгөөний хувь	2022 оны хүний нөөцийн хөдөлгөөн 14 хувьтай, сул ажлын байрыг нийтэд ил тод мэдээлж, нөхөн хангалт 90 хувьтай байсан.	Сонгон шалгаруулалтын журам, Дасан зохицох хөтөлбөрийн хэрэгжилт, ил тод байдлыг хангаж, хүний нөөцийн хөдөлгөөнийг жилд 15-аас доош хувьд тогтмол байлгана.	Сул ажлын байрыг нийтэд ил тод мэдээлж, сул ажлын байранд сонгон шалгаруулалт явуулах зарыг Зангиа.мн сайт, ЭМХТ-ийн HRDS систем, төвийн вэб сайт, пейж хуудсанд тус тус тухай бүр ил тод байршуулж ажилласан. 2023 оны хүний нөөцийн хөдөлгөөн 18 хувьтай, нөхөн хангалт 93 хувьтай байна.	100%
Зорилт 3.2.1. Гадаад дотоод хамтын ажиллагааг өргөжүүлнэ							
39.	Олон улсын цус сэлбэлт судлалын нийгэмлэг, Азийн цус сэлбэлтийн нийгэмлэгтэй хамтын ажиллагааг өргөжүүлнэ.	0.4 Улсын төсөв	Арга хэмжээний тайлан	Олон улсын цус сэлбэлт судлалын нийгэмлэгийн (ISBT) 2022 оны гишүүнчлэлээ сунгасан. 2019 онд Азийн цус сэлбэлтийн холбоо (AATM)-той 4 жилийн хугацаатай санамж бичиг байгуулсан.	Олон улсын цус сэлбэлт судлалын нийгэмлэг, Азийн цус сэлбэлтийн нийгэмлэгтэй хамтын ажиллагааг өргөжүүлж, санамж бичигт туссан арга хэмжээг бүрэн хэрэгжүүлсэн байна.	Азийн цус сэлбэлтийн нийгэмлэгтэй 5 жилийн хамтын ажиллагааны гэрээг байгуулсан. Олон улсын цус сэлбэлт судлалын нийгэмлэг /ISBT/-ийн гишүүнчлэлээ сунгаж "Affiliate Membership" гэрчилгээг 2023 оны 5 дугаар сард авсан. Олон улсын Цус Сэлбэлтийн Нийгэмлэг (ISBT)-ийн гишүүнчлэлийн эрхийг ажилтан бүрийн Төрийн цахим шуудан https://mail.gov.mn/ email хаягийг шинээр бүртгүүлж мэдээлэл солилцож байна. Цусны 26 салбар төвийн ажилчдын мэдээллийг шинэчлэн ISBT-ийн боловсролын портал дээрх материал, илтгэл, вебинар, цахим ном, олон улсын удирдамжыг үнэ төлбөргүй авч танилцах, үйл ажиллагаанд оролцох, хөнгөлөлт эдлэх боломжийг бүрдүүлсэн.	100%

						<p>Азийн цус сэлбэлтийн холбоо (ААТМ-)ноос жил бүр зохион байгуулдаг XVIII удаагийн их хурал болон Цус сэлбэлтийн анагаах ухааны салбарын тэргүүлэх судлаач, эрдэмтэн, мэргэжилтнүүдийн олон улсын хурал болох ААТМ-ААВВ-ийн 4 дэх удаагийн хурлаар 2023 оны Азийн цус сэлбэлтийн холбооны шилдэг байгууллагаар шалгарсан.</p> <p>Азийн цус сэлбэлтийн холбоотой 2013 оноос хойш хамтран ажиллаж байгаа ба санамж бичгийг 2023 оны 3 сарын 14 өдрөөс хойш 2028 он хүртэл 2 тал харилцан тохиролцож хамтын гэрээг байгуулсан. Хамтын гэрээний заалтууд бүрэн хэрэгжсэн.</p>	
Зорилт 3.2.2. Эрдэм шинжилгээ, судалгааны ажлыг хөгжүүлнэ.							
40.	Монгол Улсын Цусны албаны 60 жилийн ойд зориулсан Олон Улсын Эрдэм шинжилгээний бага хурал зохион байгуулна.	10.5 Улсын төсөв	Хэвлэгдсэн илтгэлийн хураангуй	Цусны албаны эрдэм шинжилгээний онол, практикийн XIX бага хурлыг зохион байгуулсан.	Монгол Улсын Цусны албаны 60 жилийн ойд зориулсан Олон Улсын Эрдэм шинжилгээний бага хурлыг зохион байгуулсан байна.	Монгол Улсын Цусны албаны 60 жилийн ойд зориулсан Олон Улсын Эрдэм шинжилгээний бага хурал зохион байгуулах удирдамж, ажлын хэсгийн бүрэлдэхүүнийг Ерөнхий захирлын 2023.09.28-ний өдрийн А/62 тушаалаар батласан. Цус сэлбэлт судлалын салбарын олон улсын эрдэм шинжилгээний хурлыг 2023 оны 10 дугаар сарын 04-ний өдөр “Эмнэлзүйн цус, цусан бүтээгдэхүүний зохистой хэрэглээ, эмчилгээний үр дүн”, “Лабораторийн суурь судалгаа”, “Цусны албаны үндсэн үйл ажиллагаа” гэсэн үндсэн сэдвээр зохион байгуулсан. Ирүүлсэн илтгэлүүдээс 10 илтгэлийг сонгон аман хэлбэрээр, 5 ханын илтгэлийг тус тус сонгон шалгаруулж хэлэлцүүлсэн. ЦССҮТ-ийн Ерөнхий захирал АУ-ны доктор, профессор Н.Эрдэнэбаяр “Цусны	100%

						албаны сургалт, эрдэм шинжилгээний ажлын өнгөрсөн ба одоо” сэдвээр, БНХАУ-ын Шанхайн цусны төвийн профессор Зу Зиан “Цусны ховор бүлэг” сэдвээр зочин илтгэл тавьсан. Зочин шүүгчээр АШУУИС-ийн Био-Анагаахын сургуулийн Дархлаа судлалын тэнхимийн багш, АУ-ны доктор, дэд профессор Л.Энхсайхан, Молекул биологи, Удам Зүйн тэнхимийн багш, АУ-ны доктор, дэд профессор Ж.Жамбалдорж, Цус судлалын тэнхимийн багш АУ-ны доктор О.Пүрэвжал нар ажилласан. Эрдэм шинжилгээний хурлын илтгэлийн хураангуйг хэвлүүлж судлаачдын хүртээл болгосон.	
41.	Монгол Улсын Цусны албаны 60 жилийн ойд зориулсан Цус сэлбэлт судлалын салбарын “Үндэсний семинар”-ыг зохион байгуулна.	8.0 Улсын төсөв	Тайлан	2022 онд “Үндэсний семинар”-ыг зохион байгуулж, мэргэжил арга зүйгээр хангаж ажилласан.	Монгол Улсын Цусны албаны 60 жилийн ойд зориулсан Үндэсний семинар зохион байгуулж, цусны салбар төвийн эмч, мэргэжилтнийг оролцуулан туршлага солилцсон байна.	ДЭМБ-ын санхүүгийн болон техникийн дэмжлэгтэйгээр Монгол Улсын Цусны албаны 60 жилийн ойн хүрээнд зохион байгуулсан Цус сэлбэлт судлалын салбарын “Цусны аюулгүй байдлыг сайжруулах нь сэдэвт Үндэсний семинар”-ыг баталсан удирдамж, хөтөлбөрийн дагуу 2023.04.27-28-ны өдрүүдэд зохион байгуулж Эрүүл мэндийн яам, төв болон төрөлжсөн мэргэжлийн эмнэлэг, тусгай мэргэжлийн төв, 21 аймгийн 26 Цусны салбар төв болон төвийн удирдлага, эмч мэргэжилтэн нийт 240 хүн хамрагдлаа. Семинарын эхний өдөр ЦССҮТ-ийн хурлын танхимд 21 аймгийн 26 Цусны салбар төвийн нийт 80 орчим эмч, мэргэжилтнүүдийг хамруулж мэргэжил арга зүйн дэмжлэг үзүүлэн, цусны салбар төвийн эрхлэгч эмч нар үр дүнгийн	100 хувь

42.	Эмнэлзүйн цус сэлбэлт судлал, Цус цусан бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийн технологи чиглэлээр төрөлжсөн мэргэшлийн болон мэргэжил дээшлүүлэх сургалт зохион байгуулна.	4.0 Суралцагчдын төлбөр	Суралцагчдын элсэлт, төгсөлтийн тушаал, төгссөн эмч, мэргэжилтний тоо	Эмнэлзүйн цус сэлбэлт судлал чиглэлээр 9 их эмч, Цус, цусан бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийн технологи чиглэлээр 3 био-анагаахын мэргэжилтэн, Цус, цусан бүтээгдэхүүний технологич чиглэлээр 3 сувилагч тус тус суралцаж төгссөн.	Эмнэлзүйн цус сэлбэлт судлал, Цус цусан бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийн технологи чиглэлээр төрөлжсөн мэргэжлийн, Цус, цусан бүтээгдэхүүний технологичийн мэргэжил дээшлүүлэх сургалтыг тус тус зохион байгуулсан байна.	ЭМХТ-ийн захирлын мэргэжил дээшлүүлэх сургалтын А/09 дүгээр тушаалаар 2 сувилагч төгссөн. Эрүүл мэндийн сайдын А/533 тоот тушаалын дагуу 2022 оны намрын элсэлтээр элссэн төгсөлтийн дараах төрөлжсөн мэргэшлийн сургалтыг ЭМХТ-ийн захирлын А/14 тоот тушаалаар 03 сарын 31-ний өдөр төгсөлтийн шалгалт зохион байгуулж шалгалтын протоколыг ЭМХТ-д хүргэсэн. Мэргэжил дээшлүүлэх сургалтад 2023 оны 05 дугаар сарын 26-ний өдрийн ЭМХТ-ийн захирлын А/43 тоот тушаалаар 5 сувилагч элсэн суралцаж, ЭМХТ захирлын А/76 төгсөлтийн тушаалаар 4 сувилагч төгссөн. Эрүүл мэндийн сайдын А/216 тоот тушаалаар Эмнэл зүйн цус сэлбэлт судлалын их эмчийн төрөлжсөн мэргэшлээр 3 эмч, Цус, цусан бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийн технологи мэргэжлээр 1 Био-анагаахын мэргэжилтэн элсэн суралцаж 2023 оны 10 дугаар сарын 04-ний өдөр төгсөлтийн шалгалтыг зохион байгуулж ЭМХТ-д шалгалтын протоколыг хүргэсэн. 2023 оны 11 сарын 08 нд ЭМС-ын А/394 тоот тушаал гарч 4 гэрчилгээг баталгаажуулахаар ЭМХТ-д хүргүүлсэн.	100%
Зорилт 4.1.1 Эрх зүйн зохицуулалтыг боловсронгуй болгоно.							
43.	Цусны донорын тухай хуулийн төслийг боловсруулах ажлын хэсэгт ажиллана.	-	Засгийн газрын хуралдааны шийдвэр	Цусны донорын тухай анхдагч хуулийн төсөл боловсруулах ажлын хэсэг байгуулагдаж,	Хуулийн төслийг Засгийн газрын хуралдаанаар хэлэлцүүлсэн байна.	Цусны донорын тухай анхдагч хуулийн төслийн үзэл баримтлал, хуулийн төслийг боловсруулан УИХ-ын Ажлын хэсэгт хүргүүлсэн. Засгийн газар, холбогдох яам, агентлагуудаас санал авч төсөлд тусгасан. D-Parliament.mn сайтад	100%

						<p>тайлан, сайн туршлага, ололт амжилтын талаар хэлэлцэн туршлага солилцлоо. Семинарын хоёрдах өдөр Цус сэлбэлт судлалын нийт эмч, мэргэжилтнүүд болон Улсын болон хувийн хэвшлийн эмнэлэг, Цусны салбар төвүүд, нийт 160 эмч, мэргэжилтнүүдийг хамруулан Чингис хаан зочид буудлын Өргөө танхимд зохион байгуулав. Үндэсний семинарыг зохион байгуулснаар цус сэлбэлт судлалын чиглэлээр тусламж үйлчилгээ үзүүлдэг улсын болон хувийн хэвшлийн нийт эмч нарын дунд цусны чанар, аюулгүй байдлын талаарх мэдлэг, ур чадвар нэмэгдэж, цус сэлбэлт судлалын салбарын талаар бодлогын чиг хандлагыг тодорхойлж үр дүнд хүрсэн семинар болсон. Мөн Цус, цусан бүтээгдэхүүн хэрэглэгч гэрээт Эрүүл мэндийн байгууллагуудын 2022 оны жилийн эцсийн тайланд хийсэн дүн шинжилгээ, анхаарах асуудлыг хэлэлцсэн.</p> <p>АШУҮИС, УНТЭ, УГТЭ, ЭХЭМҮТ, ХСҮТ, ГССҮТ-ийн эмч нар уригдан оролцож эмнэлэг тус бүрийн цус цусан бүтээгдэхүүний хэрэглээ, сүүлийн үеийн судалгаа, үр дүнг танилцуулав.</p> <p>Цус сэлбэлт судлалын үндэсний семинарыг улсын болон хувийн хэвшлийн эрүүл мэндийн байгууллагуудын эмч, мэргэжилтнүүдийг хамруулан анх удаа зохион байгуулж байгаагаараа онцлог бөгөөд техникийн болон санхүүгийн тайланг ДЭМБ-д хүргүүлсэн.</p>
--	--	--	--	--	--	---

Зорилт 3.3.2. Төгсөлтийн дараах төрөлжсөн мэргэжлийн болон мэргэжил дээшлүүлэх сургалт зохион байгуулна.

				шат шатны хэлэлцүүлэг хийгдсэн.		байршуулан олон нийтийн санал авч, 2022 оны 9 сарын 21-ний өдрийн Засгийн газрын хуралдаанаар хэлэлцүүлэн дэмжигдсэн. Засгийн газраас хуулийн төсөлд өгсөн санал, дүгнэлтийг нэгтгэн 2022 оны 10 дугаар сарын 10-ны өдөр УИХ-ын Ажлын хэсгийн хурал, Эрүүл мэндийн яамны Удирдлагын зөвлөлийн хуралд тус тус танилцуулсан байна. Холбогдох ажлуудыг бүрэн хийсэн. Монгол Улсын Их Хурлын 2023 оны намрын ээлжит чуулганаар хэлэлцэх асуудлын төлөвлөгөөнд орсон "Цусны донорын тухай хуулийн төсөл"-ийг УИХ-ын бүрэн эрхийн дагуу бие даан санаачлан боловсруулж, батлуулахаа УИХ-ын гишүүн уламжилсан болно.	
44.	Төвийн бүтэц үйл ажиллагааны стандартыг шинэчлэн боловсруулна.	1.0 Улсын төсөв	Шинэчлэн боловсруулсан стандартын төсөл	ЦССҮТ-ийн бүтэц, үйл ажиллагааны MNS 6674:2017 стандартыг мөрдөж байна.	ЦССҮТ-ийн бүтэц, үйл ажиллагааны MNS 6674:2017 стандартын төслийг боловсруулж, холбогдох байгууллагад хүргүүлсэн байна.	Ерөнхий захирлын 2023 оны А/77 дугаар тушаалаар ЦССҮТ-ийн бүтэц, үйл ажиллагааны MNS 6674:2017 стандарт шинэчлэх ажлын хэсгийн бүрэлдэхүүнийг ЦЧАБА-ны даргаар ахлуулсан 14 хүний бүрэлдэхүүнтэй байгуулж ажилласан. Ажлын хэсэг Үндэсний болон Олон улсын жишигт нийцүүлэн стандартыг шинэчлэх төслийг боловсруулж байна.	Ажлын хэсэг 100%
45.	Цусны донорын тухай хуультай уялдуулан байгууллагын дүрэм, бүтцийг шинэчлэн батлуулна.	-	Төвийн шинэчлэн батлуулсан бүтэц, дүрэм	2020 онд батлагдсан дүрэм, бүтцээр үйл ажиллагаа явуулж байна.	Цусны донорын тухай хуультай уялдуулан төвийн бүтэц, дүрмийг шинэчлэн батлуулсан байна.	Цусны донорын тухай хуулийн төсөл боловсруулах, хэлэлцүүлэх, санал авах ажлуудыг бүрэн хийсэн. Монгол Улсын Их Хурлын 2023 оны намрын ээлжит чуулганаар хэлэлцэх асуудлын төлөвлөгөөнд орсон "Цусны донорын тухай хуулийн төсөл"-ийг УИХ-ын бүрэн эрхийн дагуу бие даан санаачлан боловсруулж, батлуулахаа УИХ-ын гишүүн уламжилсан болно. Төвийн	70%

						дүрэм, бүтцийн төслийг боловсруулсан. Цусны донорын тухай хууль батлагдах үйл явц удааширсантай холбогдон төвийн дүрэм, бүтэц батлуулах ажил хойшлогдсон.	
46.	Дотоод хяналтын нэгдсэн төлөвлөгөө боловсруулж хэрэгжүүлнэ.	-	Төлөвлөгөөний хэрэгжилтийн хувь, арилгасан зөрчлийн тоо	Дотоод аудитын нэгдсэн төлөвлөгөө гаргаж, хэрэгжилтийг хангаж ажилласан.	Дотоод хяналтын нэгдсэн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг бүрэн хангаж, зөрчлийн тоог бууруулсан байна.	2023 онд төвийн дотоод үйл ажиллагаа болон гүйцэтгэлийн хяналт шинжилгээ үнэлгээний хүрээнд 13 ажил хийхээр төлөвлөгөө боловсруулан, батлуулж хэрэгжилтийг ханган ажиллаж байна. 2023 оны IV улирлын байдлаар Дотоод аудитын тайлан, дүгнэлт 10, алба, тасгийн төлөвлөгөөний гүйцэтгэлд хяналт үнэлгээ 2, үл тохирол, үл нийцэлийг 9 албаны тэмдэглэлээр хүргүүлж, танилцуулга мэдээ, мэдээлэл 4 чиглэлээр бэлтгэн танилцуулж эрсдэлээс урьдчилан сэргийлэн ажилласан байна. Илэрсэн үл тохирол, үл нийцлийг залруулж цаашид сайжруулах залруулах арга хэмжээ авч, залруулсан тайлагналтын биелэлтийг хянаж сайжруулан ажилласан байна. Дотоод аудит, хяналт үнэлгээний төлөвлөгөө, гүйцэтгэлийг олон нийтийн хяналт, мэдээлэлийн ил тод байдлыг хангаж donor.mohs.gov.mn/web/?p=6813 хаягт байршуулан ажилласан болно. Сувилахуй үйлчилгээний албанаас Ижил мэргэжилтний үнэлгээг хуваарийн дагуу 11 удаа хяналтын хуудас ашиглан хийж, зөвлөмж өгч ажилласан.	100%
47.	Төвийн сувилахуйн болон үйлчилгээний ажлын чанар,	-	Төлөвлөсөн арга хэмжээний хэрэгжилтийн хувь	Сувилахуйн албаны 2022 оны үйл ажиллагааны төлөвлөгөөг 4	Сувилахуйн болон үйлчилгээний чиглэлээр төлөвлөсөн арга	Сувилахуй үйлчилгээний алба нь 2023 онд 5 зорилтын хүрээнд 17 үйл ажиллагаа төлөвлөн хэрэгжилт 98,2% байна. Үүнд:	100%

	<p>хүртээмжийг сайжруулах төлөвлөгөө гарган хэрэгжүүлнэ.</p>			<p>зорилтын хүрээнд 18 арга хэмжээ төлөвлөн 100% биелсэн.</p>	<p>хэмжээ бүрэн хэрэгжсэн байна.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Олон улсын сувилагчдын эрхийг хамгаалах өдрийг “Бидний сувилагч-Бидний ирээдүй” уриан дор Улсын хоёрдугаар төв эмнэлгийн Сувилахуйн албатай хамтран сайн үйлсийн аяныг зохион байгуулж хамран ажилласан. - Цус цусан бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийн технологи мэргэжил дээшлүүлэх сургалтаар 4 сувилагч төгссөн. - Төвийн 5 сувилагч магистрын зэрэг хамгаалсан. - Мэргэжлийн “Ахлах” зэрэг 1 сувилагч хамгаалсан. - МСН, ХБНГУ-тай хамтарсан “Эмнэлгийн халдвар хяналтын сувилагч” бэлтгэх сургалтад 2 сувилагч сургасан. - 1 туслах сувилагч ариутгалын курсд сургасан. - ЭМЯ-наас зохион байгуулсан гадаадад туршлага судлах сургалтад 1 сувилагч хамрагдсан. - МУЗН-нээс 1 сувилагчийг “Амьлуулах суурь тусламж” чиглэлээр туршлага судлах сургалтад хамруулсан. - ЭМХТ, ЖАЙКА төслийн хүрээнд “Эмнэлзүйн сургагч багш” бэлтгэх сургалтад ТТАХНЭ, СХДНЭ, УХТЭ-д 3 удаа чиглүүлэгч багшийн үүрэг гүйтцэтгэж 72 сургагч багш бэлдэхэд оролцож дээд байгууллагаас өгсөн үүрэг даалгаврыг биелүүлж ажилласан. - Төвийн ажиллагсдын нормын хувцасны сүүлийн 3 жилийн тооцоог ЭМЯ-ны Эм эмнэлгийн хэрэгслийн хэрэг эрхлэх газарт хүргүүлсэн. 2023 онд 6 нэр
--	--	--	--	---	--------------------------------------	--

						<p>төрлийн 53 ширхэг 4624000 төгрөгийн нормын хувцас захиалж олгосон. - Төвийн 2023 оны цэвэрлэгээний бараа материалын тооцоог хийж 9.418.000 төгрөгийн бараа нийлүүлэх гэрээ байгуулж нийлүүлэлт бүрэн хийгдсэн. зарцуулалтад нь хяналт тавин ажиллаж байна.</p>	
--	--	--	--	--	--	---	--

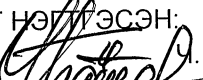
48.	Халдварын сэргийлэлт хяналтын сайжруулах төлөвлөгөө гарган хэрэгжүүлнэ.	24.8 Улсын төсөв	Эмнэлгийн тусламж үйлчилгээтэй холбоотой халдвар гараагүй байх	2022 онд 3 зорилтын хүрээнд 19 арга хэмжээ төлөвлөн 100% хэрэгжүүлсэн. Эмнэлгийн, тусламж үйлчилгээтэй холбоотой халдвар гараагүй.	Төлөвлөсөн арга хэмжээ бүрэн хэрэгжиж, эмнэлгийн тусламж үйлчилгээтэй холбоотой халдвар гараагүй байна.	Халдварын сэргийлэлт хяналтын баг нь 2023 онд 3 зорилтын хүрээнд 15 шалгуур үзүүлэлт бүхий төлөвлөгөө боловсруулан ажиллаж хэрэгжилт 98,6%-тай байна. -ХСХ-д шаардлагатай бараа, материалыг 6 компанитай гэрээ байгуулан 23'425'800 төгрөгний худалдан авалт хийсэн. -Эрүүл мэндийн сайдын А/537 тоот тушаалын дагуу нийт 14 хяналтыг хуудсыг шинэчлэн боловсруулж дотоод хяналтын хуваарийн дагуу 1.1 чиглэлээр 31 удаагийн хяналт хийсэн. - Төвийн 1, 2-р байрны 3800 м ² талбайд, халдваргүйжүүлэлт, мэрэгчгүйтгэл хийлгэн акт, тайлан гаргасан. -ХСХ-ын 6 чиглэлээр 11 удаагийн сургалтад давхардсан тоогоор 85 ажилтанг хамруулсан. -Шинээр ажилд орсон 7 ажилтнаас сургалтын өмнөх дараах тест авч ХСХ-ын чиглүүлэх сургалтад хамруулж, ХСХ-ын журмыг танилцуулсан. -Нийт ажилчдын урьдчилан сэргийлэх үзлэгийн зохион байгуулж 62 (94%) ажилтан үзлэг, шинжилгээнд хамрагдсан. Эрүүлжүүлэх арга хэмжээ авсан. - Төвийн хэмжээнд 26 гар угаалтуур, 14 гар халдваргүйжүүлэгчийн зааврыг шинэчлэн байршуулсан. -Гар угаах дэлхийн өдөр, гарын эрүүл ахуйн өдрүүдийг тэмдэглэн өнгөрүүлж 23 ажилтан, 21 үйлчлүүлэгчид оролцсон. - Томуу, томуу төст өвчний 4 цэнт вакцин 33 (55 %) ажилтан хамрагдсан.	100%
-----	---	---------------------	--	--	---	---	------

Зорилт 4.1.2. Мэдээ тайлан гаргах нэгтгэх, дүн шинжилгээ хийнэ.

49.	Тогтмол гаргадаг статистик үзүүлэлт, тоон мэдээ, тайланд дүн шинжилгээ хийж холбогдох албан тушаалтан, байгууллагыг мэдээллээр хангана.	-	Үндсэн үйл ажиллагааны өдөр тутмын тоон мэдээ, сарын статистик үзүүлэлт, тайлан	Сар бүр статистик үзүүлэлт гаргаж дүн шинжилгээ хийж танилцуулдаг. Өдөр тутам үндсэн үйл ажиллагааны тоон мэдээ гаргаж мэдээлдэг.	Тогтмол гардаг статистик үзүүлэлт, тоон мэдээ, тайланд дүн шинжилгээ хийж холбогдох албан тушаалтан, байгууллагыг мэдээллээр хангаж ажилласан байна.	Цусны салбар төвүүдээс батлагдсан маягтаар 2022 оны үйл ажиллагааны тайланг хүлээн авч нэгтгэн, дүн шинжилгээ хийж, ЭМХТ-д тайлангийн хугацаанд хүргүүлж, А үнэлгээ авсан. Цусны албаны сүүлийн 5 жилийн үндсэн үзүүлэлтийг нэгтгэн баяжуулж “Эрүүл мэндийн үзүүлэлт 2022” эмхэтгэлд 2022 оны онцлох үйл ажиллагааны хамт хэвлүүлсэн. Цусны албаны үндэсний семинарт тайлан мэдээ гаргалт, сайжруулах зөвлөгөөг танилцуулж мэргэжил арга зүйгээр хангасан. Цусны албаны үйл ажиллагааны статистик үзүүлэлтийн 2013-2022 оны дэлгэрэнгүй нэгтгэл гаргаж, мэдээний бүртгэлийн санг баяжуулсан. 2023 онд сарын бүрийн статистик мэдээг гарган, дүн шинжилгээ хийж, ажиллагсад болон удирдлагыг мэдээллээр тогтмол хангасан. Өдөр тутмын статистик тоон мэдээ гаргаж төвийн дотоод группэд байршуулж мэдээллийн шуурхай ил тод байдлыг хангаж, шийдвэр гаргах боломжоор бүрэн хангасан. Уламжлал болгон зохион байгуулладаг эрдэм шинжилгээний ХХ бага хуралд “ЦССҮТ-ийн цус цусан бүтээгдэхүүний зардлыг тооцсон дүн” Цусны албаны 2013-2022 оны үйл ажиллагааны үндсэн үзүүлэлийг харьцуулсан судалгаа сэдвээр хамтарсан илтгэл хэлэлцүүлсэн. Нийтэд мэдээллийн ил тод байдлыг хангаж https://donor.mohs.mn/web/?p=6565 хаягт тогтмол байршуулсан.	100%
-----	---	---	---	---	--	--	------

Зорилт 4.1.3. Төвийн санхүү нягтлан бодох бүртгэлийг сайжруулж эдийн засгийн үр ашгийг нэмэгдүүлнэ.							
50.	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичгийг шинэчлэн боловсруулна.	4.0 Улсын төсөв	Шинэчлэн батлуулсан Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг	2019 онд Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичгийг анх боловсруулж хэрэгжүүлсэн.	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичгийг шинэчлэн боловсруулж, хэрэгжүүлсэн байна.	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг шинэчлэн боловсруулах санхүүжилтыг 2022 оны давсан орлогоос шийдвэрлэж, ХАА-ны төлөвлөгөөнд тусгаж хуулийн дагуу шийдвэрлэсэн. Хараат бус аудиторууд, нягтлан бодогч, захирлуудын холбоо ТББ-тай 2023 оны 06 сарын 21-ний өдрийн 23/10 тоот гэрээ байгуулан "Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг"-ийг шинэчлэн боловсруулж хэрэгжүүлж эхэлсэн.	100%
51.	Санхүү нягтлан бодох бүртгэлийн үйл ажиллагааг сайжруулах төлөвлөгөө гарган хэрэгжүүлнэ.	-	Төлөвлөсөн арга хэмжээний хэрэгжилтийн хувь, аудитын дүгнэлт	2021 оны аудитын дүгнэлт, зөвлөмжийг хэрэгжүүлж ажилласан.	Төлөвлөсөн арга хэмжээг бүрэн хэрэгжүүлж, зөрчилгүй дүгнэлт авсан байна.	2023 онд Санхүү нягтлан бодох бүртгэлийн үйл ажиллагааг сайжруулах төлөвлөгөө гарган хэрэгжилтийг хангаж ажилласан. 2022 оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар "Өөрчлөлтгүй" санал дүгнэлт авсан.	100%
Зорилт 4.1.4. Байгууллагын үйл ажиллагаанд шаардлагатай техник, тоног, төхөөрөмжийн шалгалт тохируулга баталгаажилтыг тогтмол хийлгэнэ.							
52.	Эмнэлгийн тоног төхөөрөмжийн шалгалт, тохируулга, баталгаажуулалтыг хийлгэж, хэвийн үйл ажиллагааг хангана.	38.0 Улсын төсөв	Шалгалт тохируулга, баталгаажуулалтын гэрчилгээ. Засвар үйлчилгээний төлөвлөгөө, хэрэгжилтийн хувь	2022 онд тоног төхөөрөмжийн баталгаажуулалт 8, багаж хэрэгслийн шалгалт тохируулга 39 удаа хийлгэсэн. Эмнэлгийн тоног төхөөрөмжид 7 удаагийн төлөвлөгөөт засвар үйлчилгээ хийсэн.	Хэмжих хэрэгслийн шалгалт тохируулга, баталгаажуулалтыг бүрэн хийлгэж гэрчилгээ авсан байна. Тоног төхөөрөмжийн төлөвлөгөөт болон өдөр тутмын засвар үйлчилгээг хийж төвийн үндсэн үйл ажиллагааны тасралтгүй байдлыг хангасан байна.	Эрүүл мэнд, спортын сайдын 2015 оны 249 дугаартай "Эмнэлгийн тоног төхөөрөмжийн шалгалт тохируулга хийх" журмын дагуу төвийн хэмжээнд ашиглагдаж байгаа Электрон Жин-1, Температур, чийгшил хэмжигч-1, Автоклав монометр-1, Жингийн туухай-1, Механик, даралтын аппарат-5 Пепитика-9 Цусны жин-30 Аналитика жин-1 Биеийн өндөр жин хэмжигч нийт 53 ширхэг хэмжих хэрэгсэлийг мэрэгжлийн байгууллагаар шалгалт тохируулга, баталгаажуулалт хийлгэсэн. Төвийн эмнэлгийн тоног төхөөрөмжийг сар болгон үзлэг, засвар үйлчилгээ хийж техникийн ашиглалтын паспортод тэмдэглэл хөтөлж хэвийн үйл ажиллагааг	100%

						хангаж, төлөвлөгөөний биелэлт 100% хэрэгжсэн.	
<p>Жич: Гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд дараах бодлогын бичиг баримтуудад тусгагдсан төвийн чиг үүрэгт хамааралтай арга хэмжээнүүд тусгагдсан болно. Үүнд:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Алсын хараа 2050 дунд хугацааны хөтөлбөр ● Монгол Улсын Засгийн газрын 2020-2024 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөнд 2023 онд хэрэгжүүлэхээр тусгагдсан арга хэмжээ (ЗГҮАХ-Засгийн газрын үйл ажиллагааны хөтөлбөр) ● Монгол Улсыг 2021-2025 онд хөгжүүлэх таван жилийн үндсэн чиглэлд 2023 онд хэрэгжүүлэхээр тусгагдсан арга хэмжээ (МУТЖҮЧ: Монгол улсын таван жилийн үндсэн чиглэл) ● Монгол Улсын хөгжлийн 2023 оны төлөвлөгөө ● Байгууллагын дунд хугацааны стратеги төлөвлөгөөнд 2023 онд хэрэгжүүлэхээр тусгагдсан арга хэмжээ (БДХСтратеги: байгууллагын дунд хугацааны стратеги төлөвлөгөө) ● Эрүүл мэндийн сайдын 2023 оны 01 дугаар албан даалгавар ● ЭМЯ-ны Эмнэлгийн тусламж үйлчилгээний газрын даргын 2023 оны 01 дүгээр сарын 06-ны өдрийн 5/73 тоот албан бичгээр өгсөн чиг үүрэгт, хамааралтай арга хэмжээнүүдийг тусгасан болно. 							
<p>2023 онд ЦССҮТ-ийн гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд нийт 52 арга хэмжээ хэрэгжүүлэхээр төлөвлөсөн. Үүнд:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Шинээр төлөвлөсөн 16 арга хэмжээ ● 2022 оноос үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлж буй 10 арга хэмжээ ● Тогтмол зохион байгуулдаг 26 арга хэмжээ багтаж байгаа болно. 							

ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ НЭГЛЭЭСЭН:
 ЗАХИРГАА, МАРКЕТИНГИЙН АЛБАНЫ ДАРГА У.БАТБОЛД

ХЯНАСАН:
 ДОТООД АУДИТОР С.АЛТАННАМАР